

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

ROK I NR 4-5

LIPIEC-SIERPIEŃ 1957

CENA ZŁ 3.50

TRESC

UCHWAŁY NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 r. w sprawie Statutu Związku Harcerstwa Polskiego	Str. 2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 r. w sprawie udziału Związku Harcerstwa Polskiego w pracach organizacyjnych Rady Młodzieży Polskiej	2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 roku w sprawie wytycznych weryfikacji instruktorów Czerwonego Harcerstwa	2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 roku w sprawie powoływania komisji rozpatrujących sprawy członków Naczelnej Rady Harcerskiej	3
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 roku w sprawie przyjęcia rezygnacji członka Komisji Rewizyjnej ZHP i doradcy Naczelnej Rady Harcerskiej	3
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 roku w sprawie zaproszenia doradców Naczelnej Rady Harcerskiej	3
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 czerwca 1957 roku w sprawie Komisji Wydawniczej przy Naczelnej Radzie Harcerskiej	3

ROZKAZY GŁÓWNEJ KWATERY HARCERSTWA

Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57 z dnia 26 kwietnia 1957 r.	4
GI-IV/57 Instrukcja o działalności finansowo-gospodarczej drużyny harcerskiej	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.a. z dnia 26 kwietnia 1957 r.	4
G2-IV/57 Instrukcja o zasadach działalności finansowej i gospodarczej komend chorągwi i hufców	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.b. z dnia 26 kwietnia 1957 r.	6
G3-IV/57 Instrukcja w sprawie zwrotu kosztów podróży i przeniesień służbowych pracowników Związku Harcerstwa Polskiego	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.b. z dnia 26 kwietnia 1957 r.	6
G4-IV/57 Instrukcja o składkach członkowskich	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.d. z dnia 26 kwietnia 1957 r.	9
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 12/57 z dnia 10 maja 1957 r.	10
Próby sprawności zuchowych, część II	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 12/57, pkt 1.1.a. z dnia 10 maja 1957 r.	13
Próby sprawności zuchowych, część I (uzupełnienie i uwagi)	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 12/57, pkt 1.1.a. z dnia 10 maja 1957 r.	16
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 13/57 z dnia 28 maja 1957 r.	18
Z3-V/57 Instrukcja o odznakach harcerskich i zuchowych	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 13/57, pkt 1.1.a. z dnia 28 maja 1957 r.	21
Odznaki harcerskie i zuchowe (organizacyjne, przynależności do drużyny, środowiska, funkcji i sprawności - tablica)	24
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 14/57 z dnia 11 czerwca 1957 r.	30
Sprawność festiwalowa „Przyjaźń”	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 14/57, pkt 1.1.a. z dnia 11 czerwca 1957 r.	32
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57 z dnia 26 czerwca 1957 r.	32
Z6-VI/57 Instrukcja o znaku drużyny zuchów	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.a. z dnia 25 czerwca 1957 r.	35
S2-VI/57 Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu gwiazdek i sprawności zuchowych	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.b. z dnia 25 czerwca 1957 r.	36
Regulamin prób gwiazdek zuchowych	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.c. z dnia 25 czerwca 1957 r.	38
A4-VI/57 Instrukcja o „Księdze Drużyny”, książce pracy drużynowego zuchów i innych dokumentach obowiązujących w drużynie zuchów	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.d. z dnia 25 czerwca 1957 r.	39
Rozkaz Nadzwyczajny Głównej Kwatery Harcerstwa L. 16/57 z dnia 19 lipca 1957 r.	41

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

W SPRAWIE STATUTU ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Naczelna Rada Harcerska uchwala Statut Związku Harcerstwa Polskiego.

Naczelna Rada Harcerska zleca Prezydium NRH

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

zarejestrowanie Statutu, po czym opublikowanie go w „Wiadomościach Urzędowych Związku Harcerstwa Polskiego” — jako obowiązujący.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

**W SPRAWIE UDZIAŁU ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO
W PRACACH ORGANIZACYJNYCH RADY MŁODZIEŻY POLSKIEJ**

Naczelna Rada Harcerska postanawia przystąpienie Związku Harcerstwa Polskiego do Rady Młodzieży Polskiej, powstającej z inicjatywy Związku Młodzieży Wiejskiej.

Naczelna Rada Harcerska upoważnia Prezydium NRH i Główną Kwaterę Harcerstwa do opracowania

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

postulatów Związku Harcerstwa Polskiego w Radzie Młodzieży Polskiej.

Regulamin Rady Młodzieży Polskiej — po opracowaniu wspólnie z innymi organizacjami — winien być przedstawiony Naczelnej Radzie Harcerskiej.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

W SPRAWIE WYTYCZNYCH WERYFIKACJI INSTRUKTORÓW CZERWONEGO HARCERSTWA

Naczelna Rada Harcerska — w wykonaniu uchwał Krajowego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi o wykorzystaniu postępowych tradycji ruchu harcerskiego w okresie międzywojennym — uchwala następujące wytyczne weryfikacji instruktorów Czerwonego Harcerstwa, w którym nie istniały stopnie instruktorskie:

1. Instruktorów Czerwonego Harcerstwa, którzy byli członkami Rad Hufców, weryfikować ze stopniem podharcemistrza.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

2. Instruktorów Czerwonego Harcerstwa, którzy byli członkami Rady Głównej Czerwonego Harcerstwa, weryfikować ze stopniem harcemistrza.

Naczelna Rada Harcerska wzięła pod uwagę, że członkami Rad Hufców mogli być tylko wieloletni przewodnicy gromad (tj. drużynowi) Czerwonego Harcerstwa, zaś członkami Rady Głównej — tylko centralni działacze Czerwonego Harcerstwa, którzy wykazali się samodzielnym i twórczym dorobkiem wychowawczym i wieloletnim doświadczeniem organizacyjnym.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

**W SPRAWIE POWOŁYWANIA KOMISJI
ROZPATRUJĄCYCH SPRAWY CZŁONKÓW NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

Naczelna Rada Harcerska upoważnia Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej do powoływania doraźnych komisji w celu rozpatrywania sporów między członkami Naczelnej Rady Harcerskiej.

Komisje te mogą być powoływane w okresie do Walnego Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego i wybrania na nim Sądu Harcerskiego.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

**W SPRAWIE PRZYJĘCIA REZYGNACJI
CZŁONKA KOMISJI REWIZYJNEJ ZHP I DORADCY NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

Naczelna Rada Harcerska przyjęła rezygnację:
hm. Jadwigi Possart — ze stanowiska członka Komisji Rewizyjnej ZHP.

hm. Janusza Wierusz-Kowalskiego — ze stanowiska doradcy Naczelnej Rady Harcerskiej.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

W SPRAWIE ZAPROSZENIA DORADCÓW NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

Naczelna Rada Harcerstwa zaprosiła na doradców Naczelnej Rady Harcerskiej:

hm. Alicję Dziewanowską,
hm. Jadwigę Possart.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 czerwca 1957 roku

W SPRAWIE KOMISJI WYDAWNICZEJ PRZY NACZELNEJ RADZIE HARCERSKIEJ

Naczelna Rada Harcerska powołuje Komisję Wydawniczą przy Naczelnej Radzie Harcerskiej.

Przewodnictwo tej Komisji powierzyła hm. Alicji Dziewanowskiej.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 11/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „G1-IV/57 Instrukcję o działalności finansowo-gospodarczej drużyny harcerskiej”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdzam „G2-IV/57 Instrukcję o zasadach działalności finansowo-gospodarczej komend chorągwi i hufców”. Stanowi ona załącznik do niniejszego rozkazu.

c) Zatwierdzam „G3-IV/ Instrukcję w sprawie zwrotu kosztów podróży i przeniesień służbowych pracowników Związku Harcerstwa Polskiego”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

d) Zatwierdzam „G4-IV/57 Instrukcję o składkach członkowskich”. Stanowi ona załącznik do niniejszego rozkazu.

8. MIANOWANIA INSTRUKTORÓW

8.3. Przyznanie stopnia podharcemistrza(yni)

Główna Kwatera Harcerstwa przyznała stopień podharcemistrza(yni) w dniu 26 IV 1957 roku druhom(nom):

Główna Kwatera Harcerstwa

Krystyna Gorzkowska
Zofia Skórzyńska

Centralny Ośrodek Harcerski w Cieplicach

Zenoida Igielska

Chorągiew Krakowska

Anna Andrusikiewicz
Franciszek Dębski
Jan Dutkiewicz
Stanisław Rybicki
Krzysztof Szczygieł

Chorągiew Warszawska

Irena Ciszewska
Krystyna Górzanka
Włodzimierz Lewiński
Jerzy Maziński
Zbigniew Nelken
Zdzisław Nowakowski
Danuta Pawłowska
Jerzy Podlaski
Bożena Strzałkowska

Chorągiew Zielonogórska

Eligiusz Borda
Zbigniew Czarnuch
Anna Masłowiec
Benedykt Piekarski
Zbigniew Siwek
Henryk Stasiak

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.a. z dnia
26 kwietnia 1956 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1957 roku

G1 — IV/57 INSTRUKCJA O DZIAŁALNOŚCI FINANSOWO-GOSPODARCZEJ DRUŻYNY HARCERSKIEJ

1. Założenia ogólne

1.1. Drużyna jako podstawowa jednostka organizacyjna ZHP prowadzi samodzielną działalność finansowo-gospodarczą.

1.2. Komendy chorągwi i hufców mają obowiązek kontroli gospodarki drużyny. Komendy chorągwi i hufców jak również Główna Kwatera nie ponoszą jednak odpowiedzialności prawnej lub materialnej z tytułu działalności finansowo-gospodarczej drużyny.

1.3. Odpowiedzialnym za majątek i gospodarkę drużyny jest jej drużynowy, a w wypadku jego niepełnoletności opiekun drużyny (patrz Instrukcja o organi-

zacji drużyny harcerskiej — pkt 10.3). Wszelkie decyzje w sprawach gospodarczych podejmuje drużynowy w ścisłym porozumieniu z radą drużyny.

2. Zadania

Do zadań finansowo-gospodarczych drużyny należą:

2.1. Gospodarka majątkiem i sprzętem drużyny.

2.2. Planowanie wydatków oraz zabezpieczenie wpływów dla ich pokrycia.

2.3. Inkasowanie (przyjmowanie i rejestracja) składek organizacyjnych.

2.4. Prowadzenie dokumentacji wszystkich wpływów i wydatków.

3. Gospodarka majątkiem drużyny

3.1. Każdy harcerz ma obowiązek czuwać nad całością i stanem majątku drużyny. Meble, sprzęt obozowy i wycieczkowy, książki itp. oraz pieniądze stanowią wspólną własność członków drużyny, zdobywaną zbiorowym wysiłkiem, zaradnością i gospodarnością.

3.2. Bezpośrednią opiekę i kontrolę nad majątkiem drużyny sprawuje jej gospodarz, który jest członkiem rady drużyny.

Gospodarz drużyny dokonuje raz w roku (najlepiej na początku roku szkolnego) przy udziale 2-3 harcerzy spisu mebli, sprzętu i wyposażenia drużyny. Na podstawie tego spisu wypełnia on książkę inwentarzową.

3.3. Książkę taką można nabyć w sklepie lub sporządzić ją samemu w grubym zeszycie z następującymi rubrykami:

L.p.	Nazwa przedmiotu	Rodzaj lub znaki szczegółowe	Ilość	U w a g i
1	2	3	4	5

Objaśnienie:

Rubryka 1 — liczba porządkowa

Liczbę tę wraz ze skrótem lub numerem drużyny należy umieścić na trwale na wpisywanym przedmiocie. Będzie to tzw. cecha inwentarzowa przedmiotu.

Przykład: Pod liczbą porządkową 12 mamy wpisany stół ping-pongowy. Na spodniej stronie malujemy farbą znak: „12/39 WDH” (skrót 39 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej).

Rubryka 2 — nazwa przedmiotu

Do książki w tej rubryce wpisujemy nazwę fabryczną lub katalogową, jednoznacznie określającą przedmiot.

Rubryka 3 — rodzaj lub znaki szczegółowe

W rubryce tej określamy bliżej przedmiot wpisany w rubryce 2.

Rubryka 4 — ilość

Rubryka ta nie wymaga objaśnień.

Rubryka 5 — uwagi

W tej rubryce możemy podać skąd przedmiot pochodzi, kto i kiedy wykonał remont, dlaczego przedmiot został skreślony ze stanu inwentarza itp. Księgę inwentarza drużyny prowadzimy rodzajami sprzętu. Wpisujemy więc stoły po stołkach, krzesła po krzesłach itp., nie mieszając sprzętu jednego rodzaju z innym sprzętem.

3.4. Dla kontroli sprzętu wypożyczanego gospodarz prowadzi oddzielny zeszyt kontrolny.

Wypożyczanie sprzętu dla zastępów następuje za zgodą drużynowego.

Wypożyczanie sprzętu poza obręb drużyny nie jest wskazane. Może ono jednak nastąpić na podstawie uchwały rady drużyny akceptowanej przez komendę hufca. Wypożyczanie sprzętu pojedynczym harcerzom lub nieorganizowanym grupom harcerzy jest niedozwolone.

4. Prowadzenie dokumentacji wpływów i wydatków

4.1. Rejestrację wpływów i wydatków prowadzi skarbnik drużyny poprzez:

- a) książeczkę oszczędnościową PKO,
- b) poprzez książkę kasową.

4.2. Wpłaty i podjęcia z książeczki PKO odbywają się na podstawie 2 podpisów łącznie: drużynowego (opiekuna drużyny) i skarbnika. W tym celu należy odpowiednio wypełnić pełnomocnictwo na jednej z ostatnich stron książeczki oszczędnościowej. Wszelkie sumy podjęte z PKO muszą być wykazane w książce kasowej.

4.3. Książka kasowa drużyny — to zwykły zeszyt, w którym z lewej strony wpisuje się dochody (pogłówny, subwencje, dochód z warsztatów drużyny, dochód z imprez itp.), z prawej zaś wszystkie wydatki (wydatki gospodarcze, prenumeraty pism, wydatki na wycieczki itp.).

Kartek w książce kasowej wydierać nie wolno, muszą być one kolejno ponumerowane. Ostatnia strona tej książki podpisana jest przez hufcowego.

4.4. Każda pozycja wpływów i wydatków zanotowana w książce kasowej musi mieć odpowiedni d o w ó d kasowy.

4.5. Dla dowodów przyjęcia wpływów służy kwitariusz przychodowy „kasa przyjmie”, w którym trzeba pisać przez kalkę ołówkiem kopiowym.

Oryginał kwitu otrzymuje wpłacający, a kopia służy do zapisania w księdze kasowej. Kwity muszą być kolejno numerowane i podpisane (czytelnie) przez wpłacającego i skarbnika, z wyraźnym zaznaczeniem celu wpłaty.

4.6. Dla wydatków dowodem kasowym jest oryginalny rachunek na sumę wydaną z kasy, pisany atramentem lub ołówkiem kopiowym. Rachunek wystawia i podpisuje firma względnie osoba, u której zakupuje się towar; winna ona przy tym podać dokładny swój adres. Nie może wystawić rachunku za dostarczony towar skarbnik, ani drużynowy. W wyjątkowym wypadku, kiedy dostawca towaru nie umie pisać, podpisuje on rachunek krzyżykiem; jako świadkowie podpisują również rachunek dwie osoby kupujące, podając swój dokładny adres (nazwiska muszą być wypisane czytelnie). Na rachunku musi być wyraźnie zaznaczone, na co wydano pieniądze.

4.7. Wszystkie rachunki (kwity rozchodowe) powinny być ponumerowane kolejno, wpięte w teczkę „dowodów kasowych” i przechowywane w porządku. Każdy

wydatek pieniędzy z kasy musi być akceptowany przez drużynowego (opiekuna drużyny) i rachunek zaopatrzony jego podpisem z wyjaśnieniem przeznaczenia lub celowości zakupu czy usług.

4.8. W książce kasowej zapisujemy atramentem; nie wolno zeszkrobować i prze-rabiać cyfr. Liczbę błędnie wpisaną należy przekreślić czerwonym atramentem i tymże atramentem wpisać właściwą liczbę nad przekreśloną.

4.9. Dwa razy do roku — to jest w dniu 31 grudnia i 25 czerwca — należy zrobić zestawienie wpływów i wydatków, wyciągając przy tym saldo.

4.10. Skarbnik przechowuje gotówkę pod zamknięciem, do którego on wyłącznie posiada klucz. Pogotowie kasowe, tj. stan gotówki w kasie przy końcu dnia, nie może wynosić więcej jak 50 zł. Resztę pieniędzy powinien skarbnik odprowadzić każdorazowo na książeczkę PKO. Stan gotówki w kasie winien skarbnik przedłożyć w każdym czasie do wglądu osobom kontrolującym. Upoważnieni do kontroli są: drużynowy, komendant hufca lub delegowani przez niego instruktorzy. Poza tym kontrolę przeprowadzają władze harcerskie.

5. Inkasowanie składek organizacyjnych

5.1. Zbieranie składek (pogłównego) należy do obowiązków skarbnika, który może w tym względzie korzystać z pomocy zastępowych. Skarbnik inkasuje pogłówne w ustalonych miesięcznych terminach. Sam przestrzega miesięcznego terminu wpłat do hufca należącej części składek.

5.2. Przychodowanie składek w kwitariuszu „kasa przyjmie“ oraz w książce kasowej powinno odbywać się zbiorowo dla poszczególnych zastępów, aby uniknąć drobiazgowego wypełniania kwitów dla wszystkich „złotówek“ oddzielnie. W tym celu na kwicie należy wypisać nazwiska wszystkich wpłacających członków danego zastępu oraz miesiące, za które wpłacają składki.

5.3. Skarbnik prowadzi bieżącą kontrolę opłat składek członkowskich.

5.4. W myśl instrukcji o składkach wysokość pogłównego wynosi 1 zł miesięcznie, z czego drużyna zatrzymuje u siebie 30 groszy. Od całości lub części opłaty składek może zwolnić niektórych członków drużyny rada drużyny na wniosek zastępowego.

6. Planowanie wydatków i wpływów

6.1. W oparciu o ramowy plan pracy drużyny na początku roku szkolnego skarbnik wspólnie z drużynowym opracowują plan finansowy wpływów i wydatków.

6.2. Suma wydatków nie powinna przewyższać sumy planowanych wpływów. Wydatki w drużynie powinny w zasadzie ograniczać się do zakupu sprzętu, książek i innych materiałów. Inne koszty związane z działalnością drużyny (wyżywienie na wycieczkach, przejazdy itp.) powinni pokrywać członkowie drużyny.

6.3. Wpływy należy planować realnie, bez zbytniego optymizmu. Przy opracowaniu planu wpływów bardzo pożądaną jest pomoc przedstawiciela zarządu koła przyjaciół harcerstwa przy drużynie.

6.4. Opracowany projekt budżetu drużyny powinien być zatwierdzony na wspólnym posiedzeniu rady drużyny oraz zarządu KPH.

7. Uwagi końcowe

7.1. Wychowanie gospodarcze w drużynie stanowi bardzo ważny element pracy harcerskiej. Harcerz jest zaradny i oszczędny. Nie tylko nie niszczy wspólnego dobra, ale wspólnie z innymi harcerzami chroni je i powiększa.

Przestrzeganie niniejszej instrukcji w drużynie stanowi warunek gospodarczego wychowania harcerzy.

7.2. Dla drużyn zuchowych uwagi i wskazówki o prowadzeniu gospodarki ustala oddzielna instrukcja „O księdze pracy drużyny, książce pracy drużynowego zuchów i innych dokumentach obowiązujących w drużynie zuchów“.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.b. z dnia
26 kwietnia 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1957 roku

G2-IV/57 INSTRUKCJA O ZASADACH DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ I GOSPODARCZEJ KOMEND CHORĄGWI I HUFCÓW

1. Założenia ogólne

1.1. Działalność finansowa i gospodarka ZHP opiera się na obowiązujących ogólnie przepisach ustawodawstwa państwowego oraz zarządzeniach Kwatery Głównej Harcerstwa.

1.2. Podstawą dla działalności finansowo-gospodarczej jest budżet Związku Harcerstwa Polskiego, w którego skład wchodzi budżety poszczególnych chorągwi.

1.3. Prawnym właścicielem i dysponentem majątku ruchomego, nieruchomości i funduszu ZHP z upoważnienia Naczelnej Rady Harcerskiej jest Główna Kwatera Harcerstwa, która porucza wymieniony majątek terenowym instancjom ZHP, dla użytkowania go w celach organizacyjno-programowych.

1.4. Odpowiedzialnym przed Główną Kwaterą za stan majątku i finansów na terenie chorągwi jest komendant chorągwi.

2. Budżet i finansowanie

2.1. Roczny budżet ZHP po zatwierdzeniu przez władze państwowe zostaje rozpracowany na poszczególne chorągwie w zakresie wydatków stałych (osobowych, administracyjno-gospodarczych i częściowo organizacyjno-rzeczowych, jak koszty podróży i wydatki kancelaryjne).

2.2. Wydatki szkoleniowe, organizacyjne i propagandowe (HSI) oraz zakup inwentarza, kapitalne remonty budynków i samochodów stanowią pozycje budżetu centralnego, z których GKH będzie przekazywać chorągwiom fundusze na podstawie szczegółowych wniosków komend chorągwi.

2.3. Wnioski na subwencje dodatkowe przysyła komenda chorągwi do GKH najdalej do 15-go bieżącego miesiąca na miesiąc następny.

2.4. Główna Kwatera przekazuje całość dotacji miesięcznej dla komend chorągwi raz w miesiącu w terminie do 3-go każdego miesiąca, z jednoczesnym przesłaniem zestawienia limitów budżetowych.

2.5. Komendy chorągwi rozpracują budżety komend hufców niezwłocznie po otrzymaniu zatwierdzonego budżetu chorągwi z uwzględnieniem wydatków stałych. Wnioski o subwencje dodatkowe dla komend hufców zatwierdzają i finansują komendy chorągwi.

2.6. Komendy chorągwi przekazują komendom hufców dotacje w dwóch ratach miesięcznych. Do 10-go każdego miesiąca — dotację na działalność, a do 28-go na wypłatę poborów.

2.7. Przerzuty (virement) budżetowe są w komendach hufca niedozwolone. Virement budżetu w komendzie chorągwi może nastąpić za zgodą Kwatery Głównej.

2.8. Komendy chorągwi zobowiązane są troszczyć się o bieżące wpływy z tytułu składek harcerskich i instruktorskich oraz z tytułu wpłat za odpłatne materiały. W tym celu wydziały finansowo-gospodarcze komend chorągwi winny dokonywać systematycznej analizy wpływów i opłat, a wyniki przedkładać każdego miesiąca na posiedzeniach komend chorągwi do rozpatrzenia i ustalenia odpowiednich wniosków.

2.9. Wpływy obce w komendach chorągwi i hufców nie będą zaliczone na poczet bieżących wydatków budżetowych. Sumy tych wpływów powinny mieć przeznaczenie specjalne, zatwierdzone dla hufca uchwałą komendy hufca a dla chorągwi uchwałą komendy chorągwi.

2.10. Wszelkie wpływy obce winny być ujęte w księgowości hufca i chorągwi. Otwieranie i prowadzenie innych rachunków bankowych oprócz bieżącego rachunku w Narodowym Banku Polskim bez zgody Głównej Kwatery jest niedozwolone.

3. Dyspozycje funduszami

3.1. Prawo do dysponowania funduszami i innymi środkami materialnymi komendy chorągwi przysługuje komendantowi chorągwi, który za pośrednictwem poszczególnych wydziałów merytorycznych komendy chorągwi zleca wykonanie zadań gospodarczych wydziałowi finansowo-gospodarczemu komendy chorągwi.

3.2. Kierownik wydziału finansowo-gospodarczego komendy chorągwi z tytułu pełnionej funkcji ponosi

odpowiedzialność i korzysta z uprawnień głównego księgowego w jednostkach administracji państwowej.

3.3. W komendzie hufca funduszami ZHP dysponuje komendant hufca (hufcowy), który może upoważnić kwatermistrza hufca lub instruktora do prowadzenia kasy i dokumentacji finansowej na podstawie uchwały komendy hufca.

3.4. Przy wszelkich dyspozycjach z bieżącego rachunku bankowego NBP obowiązuje zasada dwóch podpisów, przy czym w komendzie chorągwi obowiązuje każdorazowo podpis kierownika wydziału finansowo-gospodarczego lub starszego księgowego, a w komendzie hufca podpis hufcowego i instruktora upoważnionego do stałego prowadzenia spraw finansowych i gospodarki hufca.

3.5. Środki pieniężne i materiałowe asygnują wydziały finansowo-gospodarcze komend chorągwi na podstawie sprawdzonych zamówień, faktur, list płac i innych formalnych dokumentów akceptowanych przez komendanta chorągwi lub upoważnionego zastępcę. Każde zlecenie wypłaty winno być podpisane przez kierownika wydziału finansowo-gospodarczego lub starszego księgowego.

3.6. Rozliczenie z pobranej zaliczki winno nastąpić niezwłocznie po wydatkowaniu pobranych sum. Pobrana zaliczka nie może być użyta na inne cele niż wymienione w zapotrzebowaniu, ani też odstąpiona osobie trzeciej. Niewyliczenie się z poprzedniej zaliczki powoduje wstrzymanie dalszych zaliczek oraz obciążenie osobistego konta zaliczkobiorcy. Zadłużenia pracowników z tytułu zaliczek nierozliczonych są niedopuszczalne.

3.7. Przy realizacji rachunków obowiązuje jak najszersze stosowanie zasady obrotu bezgotówkowego. Wszelkie zamówienia usług lub towarów na piśmie bez podpisu kierownika wydziału finansowo-gospodarczego nie mogą być honorowane. Kierownik wydziału finansowo-gospodarczego i starszy księgowy mają obowiązek kontroli zamierzonych wydatków pod względem celowości i zgodności z budżetem.

3.8. Pogotowie kasowe w komendzie chorągwi ustala się na 1000 złotych, a w komendzie hufca na 200 złotych.

4. Gospodarka inwentarzowa i materiałowa

4.1. Komendy chorągwi i hufców nie mają prawa sprzedawać lub przekazywać poza obręb ZHP ruchomości, sprzętu lub urządzeń bez pisemnej zgody Głównej Kwatery Harcerstwa.

4.2. Sprzęt i ruchomości ZHP podlegają oznakowaniu i ewidencji niezwłocznie po ich nabyciu lub przekazaniu. Za bieżące prowadzenie ksiąg inwentarza i sprzętu są odpowiedzialni: w komendzie chorągwi — kierownik wydziału finansowo-gospodarczego, a w komendzie hufca — komendant hufca.

4.3. Sprzęt i inwentarz komendy hufca pochodzący z darowizn należy ewidencjonować niezwłocznie po otrzymaniu go na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, z określeniem opisu ruchomości, jego stanu i wartości, załączając przy tym pismo instytucji zaświadczające o darowiznie. Przy składaniu miesięcznych rozliczeń w komendzie chorągwi hufiec przed-

kłada każdorazowo meldunek o stanie inwentarza z kopią odpowiednich protokołów zdawczo-odbiorczych. Meldunek ten stanowi podstawę do zwiększenia ogólnej wartości środków trwałych hufca w księgowości komendy chorągwi.

4.4. Komendy chorągwi i hufców są zobowiązane do bieżącego prowadzenia ewidencji materiałów i sprzętu w magazynach.

Na szczeblu chorągwi winna być prowadzona ilościowo-wartościowa ewidencja magazynu.

W hufcach ewidencją ilościowo-wartościową winny być objęte krzyże harcerskie, książeczki instruktor-skie i inne odpłatne wydawnictwa organizacyjne, dalej — materiały oraz sprzęt kwatermistrzowski.

4.5. Za wszelkie towary, materiały, sprzęt itp. pobrane z magazynu odpowiada personalnie osoba kwi-tująca ich odbiór do czasu wyliczenia się (rozchodo-wania lub zużycia) na podstawie odpowiednich doku-mentów.

Podstawę do wydania z magazynu stanowi doku-ment (zlecenie), spełniający takie same warunki jak przy wypłacie gotówki z kasy.

4.6. Za bieżące prowadzenie ewidencji bibliotek i druków organizacyjnych nieodpłatnych odpowie-dzialni są merytoryczni instruktorzy w komendach chorągwi i hufców.

5. Sprawozdawczość finansowa

5.1. Komendy chorągwi nadsyłają do Głównej Kwa-tery:

a) Do 10-go każdego miesiąca zestawienie miesięczne wykonania budżetu według ustalonego wzoru.

b) Do 15-go następnego miesiąca po zakończeniu kwartału — kwartalne zestawienie wykonania budże-tu z omówieniem poszczególnych pozycji i podaniem wniosków oraz bilans działów i sald z załącznikami.

c) Do dnia 31 stycznia następnego roku — roczny bilans obrotów i sald z załącznikami oraz zestawienie wykonania budżetu za ubiegły rok wraz ze sprawo-zdaniem opisowym.

5.2. Komendy hufców nadsyłają do komend cho-rągwi do dnia 5-go następnego miesiąca miesięczne zestawienia za miesiąc ubiegły z wykonania budżetu według określonego wzoru wraz z dowodami kasowy-mi i bankowymi oraz meldunkiem o zmianie środków trwałych.

6. Uwagi końcowe

6.1. Działalność finansowo-gospodarczą chorągwi kontrolują: Główna Kwatera poprzez swych inspek-torów lub delegowanych w tym celu instruktorów, Komisja Rewizyjna Naczelnej Rady Harcerskiej oraz państwowe organa kontroli.

Działalność finansowo-gospodarczą hufców spraw-dzają komendy chorągwi poprzez delegowanych pra-cowników, Komisja Rewizyjna NRH oraz państwowe organa kontroli.

6.2. W uzupełnieniu niniejszej instrukcji ukażą się oddzielnie instrukcje szczegółowe:

- instrukcja budżetowa;
- instrukcja o kosztach podróży;
- instrukcja o składkach organizacyjnych;
- ramowy plan kont z komentarzem.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.c. z dnia
26 kwietnia 1957 roku

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

G3-IV/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE ZWROTU KOSZTÓW PODRÓŻY I PRZENIESIEŃ SŁUŻBOWYCH PRACOWNIKÓW ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

1. Założenia ogólne

a) Ustalone niżej zasady wypłaty należności za wy-jazdy służbowe dotyczą osób odbywających podróż na podstawie delegacji służbowej, wydanej przez właści-wą instancję ZHP na wezwanie wyższej instancji.

b) Instrukcja ustala również zasady zwrotu kosztów przeniesienia. Dotyczą one pracowników etatowych ZHP w wypadkach przeniesienia do pracy w innej miejscowości, na podstawie wniosku danej instancji i decyzji Głównej Kwatery Harcerstwa.

2. Zasady rozliczenia wyjazdów służbowych

a) Należności za wyjazdy służbowe obejmują na-stępujące rodzaje wydatków:

— diety;

— koszty podróży;

— inne przejazdy;

— noclegi.

b) Wysokość diet:

— w obrębie i poza obrębem województwa — 21 zł;

— w obrębie powiatu — 18 zł.

Podstawą do wyliczenia diet jest potwierdzenie obecności w terenie, z dokładnym podaniem czasu przyjazdu i wyjazdu.

c) Ilość diet oblicza się według czasu pobytu w terenie:

— do 8 godzin — dieta nie przysługuje;

— ponad 8 do 12 godzin — 1/2 diety;

— ponad 12 do 24 godzin — 1 dieta;

— ponad dobę do 8 następnych godzin — 1 1/2 diety;

— ponad dobę i 8 godzin do 24 następnych godzin — 2 diety;

— trzecia, czwarta i następne doby — jak druga doba.

Osobom delegowanym, które korzystają z bezpłatnego żywienia, diety nie przysługują.

Przykłady

- w podróży w godzinach od 9.00 do 17.00 (8 godzin) — dieta nie przysługuje;
- w podróży w godzinach od 9.00 do 21.00 (12 godzin) — pół diety;
- w podróży w godzinach od 5.00 do 19.00 (14 godzin) — cała dieta;
- w podróży od 1 lutego godz. 18.00 do 2 lutego godz. 20.00 (doba i 2 godz.) — półtorej diety;
- w podróży od 1 lutego godz. 8.00 do 2 lutego godz. 17.00 (doba i 9 godz.) — dwie diety;
- w podróży od 3 stycznia godz. 23.00 do 10 stycznia godz. 6.00 (6 dób i 7 godz.) — sześć i pół diety;
- w podróży od 3 stycznia godz. 23.00 do 10 stycznia godz. 8.00 (6 dób i 9 godz.) — siedem diet.

d) Zwrot kosztów podróży oblicza się według cen biletów kolejowych lub autobusowych, uwzględniając przy tym ceny biletów okresowych i zniżki kolejowe.

W podróży służbowych do 100 km przysługuje pracownikom etatowym i na ryczałtach oraz aktywowi przejazd pociągiem osobowym lub pośpiesznym w wagonie klasy II. Powyżej 100 km przysługuje przejazd w wagonie klasy I.

Podczas podróży w godzinach nocnych, trwających dłużej niż 6 godzin, przysługuje przejazd w wagonie sypialnym II klasy. W rozliczeniu kosztów podróży należy dołączyć bilet sypialny. Wyплаты za przejazdy autobusami należy realizować na podstawie załączonych biletów, zwracając przy tym uwagę na ich aktualność.

e) Inne przejazdy dotyczą przejazdów miejskimi środkami lokomocji. W tych wypadkach przysługuje ryczałt w wysokości zł 1,50 za każdą miejscowość, w której są miejskie środki lokomocji (tramwaje, autobusy itp.).

f) Zwrot za koszty noclegu wypłaca się w wysokości uwidocznionej na rachunku, który należy załą-

czyć do rozliczenia. Przestrzegać należy korzystania z najtańszych hoteli, jeśli w danej instancji nie ma własnego pokoju gościnnego.

Za noclegi nieudokumentowane rachunkiem (firmowym) wypłaca się ryczałt w wysokości 8 złotych za każdy nocleg. W wypadku jeśli pobyt w tej samej miejscowości trwa bez przerwy dłużej niż 5 dni — wszystkie następne ryczałty wylicza się po 4 złote za każdy nocleg.

g) Zaliczki na koszty podróży mogą być wypłacane na podstawie zleceń wypłaty, akceptowanych przez osoby delegujące; w wysokości jednak nie wyższej, niż 75% przewidywanych kosztów.

Przy wypłacie zaliczek osobom nie pracującym etatowo należy na zleceniu wypłaty wypisać ich adres zamieszkania i miejsce pracy.

Termin rozliczeń kosztów podróży ustala się do 3 dni po zakończeniu podróży.

3. Przeniesienia służbowe

a) Przeniesienie służbowe pracownika może nastąpić za zgodą Głównej Kwatery Harcerstwa.

b) Przeniesionemu zwraca się koszty przewozu urządzenia domowego. Zwroty kosztów za przewóz przysługują w wysokości taryfy kolejowej.

c) Pracownik przeniesiony na teren innego województwa, który ma na swym wyłącznym utrzymaniu rodzinę, otrzymuje ryczałt na pokrycie innych wydatków związanych z przeniesieniem w wysokości 100% jednomiesięcznego uposażenia.

d) Pracownik przeniesiony w terenie tego samego województwa, który posiada na swym wyłącznym utrzymaniu rodzinę, otrzymuje ryczałt 50% jednomiesięcznego uposażenia. Samotni nie otrzymują ryczałtu.

e) W razie przeniesienia pracownika na własną prośbę nie przysługują mu żadne należności. Mogą one jednak być przyznane w całości lub w części według decyzji kierownictwa Głównej Kwatery Harcerstwa.

f) Osoba zlecająca przeniesienie pracownika oraz akceptująca wypłatę należności bez zgody Głównej Kwatery będzie obciążona całością kosztów.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 11/57, pkt 1.1.d. z dnia 26 kwietnia 1957 roku

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1957 roku

G4-IV/57 INSTRUKCJA O SKŁADKACH CZŁONKOWSKICH

1. Wysokość i podział składek

1.1. Składki członkowskie harcerzy (pogłównie) wynoszą 1 złoty miesięcznie. Z tego otrzymują:

— drużyna	30 gr
— hufiec	30 gr
— chorągiew	30 gr
— Główna Kwatera	10 gr

1.2. W przypadku ustalenia przez drużynę wyższych składek różnica ich wartości pozostaje do dyspozycji drużyny.

1.3. Składki instruktorskie wynoszą 5 złotych miesięcznie, z czego przypada:

— dla komendy chorągwi	2,50 zł
— dla Kwatery Głównej	2,50 zł

2. Realizacja składek

2.1. Składki członkowskie

Na podstawie meldunków chorągwi o stanie członków na początku roku (I kwartał) Główna Kwatera ustala roczną sumę składek przypadającą na poszczególne

gólne chorągwie, które z kolei wyznaczają odpowiednie kwoty składek w stosunku rocznym do hufców. Wysokość dotacji budżetowych dla chorągwi i hufców będzie zmniejszona o sumy wyznaczonych składek co każdy kwartał.

2.2. Składki instruktorskie

Składki instruktorskie inkasują wyłącznie kasy komend chorągwi, prowadząc w tym celu odrębne kwi-

tariusze przychodowe, różne kolorem od zwykłych asygnat kasowych.

3. Ewidencja i kontrola składek

3.1. Komendy hufców prowadzą rejestr wpłat drużyn z tytułu składek oraz kontrolują ewidencję opłat w drużynach.

Przykład rejestru składek w hufcu

Drużyna	Plan miesięczny w zł (— 70% ilości ogólnej harcerzy)	Składki wpłacone w miesiącach											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

Analogiczny rejestr prowadzi wydział finansowo-gospodarczy w komendzie chorągwi.

3.2. Ewidencję składek w drużynie określa instrukcja gospodarcza drużyny. Ważnym jest, aby w książce kasowej drużyny były wykazane wpłaty składek w całości, a kwoty podlegające odprowadzeniu rozchodowane dopiero po wpłaceniu do hufca na podstawie dowodu wpłaty.

3.3. Stan wpłat składek instruktorskich kontroluje samodzielny referat osobowy komendy chorągwi na podstawie danych z księgowości. Książeczki instruktorskie posiadać będą poświadczenia o wpłaceniu składek instruktorskich w stosunku kwartalnym. Poświadczenia dokonuje samodzielny referat osobowy komendy chorągwi na podstawie przedłożonych dowodów wpłat kwitu „Kasa przyjmie“.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 10 maja 1957 roku

ROZKAZ L. 12/57

1. ZARZĄDZENIE STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „Próby sprawności zuchowych” — część II oraz uzupełnienia i uwagi do „Prób sprawności zuchowych” — część I (część I — patrz rozkaz Główniej Kwatery Harcerstwa L. 3/57 z dnia 4 lutego 1957 roku).

„Próby sprawności zuchowych” — część II, które stanowią załącznik do niniejszego rozkazu, zawierają następujące sprawności:

- bartnik,
- gosposia,
- leśnik,
- murarz-murarka,
- sklepowa — sklepowy,
- kuchcik,
- Bolkowy woj,
- Janosik,
- krasnoludek,
- partyzant,
- powstaniec,
- Słowianin — Słowianka

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Harcerskie stacje krótkofalowe

W ostatnim okresie szereg instytucji państwowych — a zwłaszcza wojsko — przekazuje Związkowi Harcerstwa Polskiego sprzęt radiowy. Jest on przekazywany

zarówno Główniej Kwaterze jak też i chorągwiom.

Główna Kwatera otrzymała wiadomości, że w niektórych chorągwiach planuje się po wyremontowaniu radiostacji pracować na nich w eterze. Zdarzają się wypadki samowolnego uruchomienia nadajników krótkofalowych przez harcerzy.

W związku z tym wyjaśniam, że ze względu na bezpieczeństwo jak też i planowe rozmieszczenie radiostacji w eterze, każdy pracujący nadajnik musi być bezwzględnie zarejestrowany, operator zaś posiadać musi zezwolenie na pracę (licencja na stację) w myśl obowiązujących przepisów.

Harcerska Służba Informacyjna przy Główniej Kwaterze przystąpiła do organizowania na terenie kraju radiowej sieci łączności wewnątrzorganizacyjnej. W Warszawie, jak też i w poszczególnych komendach chorągwi, zbudowane zostaną krótkofalowe stacje radiowe, które spełniać będą rolę radiotelefonów i pracować będą według ściśle opracowanego harmonogramu. W późniejszym okresie stacje nadawcze otrzymają niektóre hufce. Ponadto HSI uruchamia w końcu maja br. krótkofalową stację radiową, która podawać będzie informacje i komunikaty o pracy Związku. Pasma, w których pracować będzie stacja, podane zostaną w prasie i radiu w terminie późniejszym.

W związku z powyższym polecam komendom chorągwi:

a) Sporządzić do dnia 31 maja 1957 roku aktualne spisy posiadanego sprzętu radiowego (tj. nadajników i odbiorników krótkofalowych), z uwzględnieniem danych technicznych i stanu technicznego sprzętu. Spisy winny być aktualnie uzupełniane, sprzęt zaś zainwen-

taryzowany i ocechowany. Wykazy sprzętu przesłać do Głównej Kwatery.

b) Podległym sobie hufcom wydać rozkaz kategorycznie zabraniający uruchamiania na własną rękę radiostacji i wychodzenia w eter. (Zakaz dotyczy również komend chorągwi).

c) Do dnia 31 maja 1957 roku sporządzić spisy instruktorów z kwalifikacjami radiotechnika, po dwóch z każdej chorągwi i przesłać do Głównej Kwatery. Instruktorzy ci zostaną przeszkoleni na specjalnej kurso-konferencji i otrzymają licencje na stacje radiowe, które pracować będą w ramach łączności wewnętrzzorganizacyjnej przy komendach chorągwi.

d) Zapewnić zaplecze techniczne umożliwiające normalną eksploatację i konserwację ośrodków nadawczo-odbiorczych przy komendach chorągwi. Plany w tym zakresie przesłać do Głównej Kwatery do dnia 31 maja 1957 roku.

e) Do dnia 31 maja 1957 roku sporządzić i przesłać do GKH plany ewentualnego rozmieszczenia stacji krótkofalowych w podległym sobie terenie. Punkty terenowe winny być naniesione na mapę województwa.

CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuję do wiadomości wyniki wyborów w następujących chorągwiach:

Chorągiew Koszalińska

wybrani w dniu 13 IV 1957 r.

Halina Burakowska
Stanisław Filipkowski
Bolesław Kujawa
Maria Mazur
Zbigniew Michta
Jerzy Miller
Edwin Ostrowski
Halina Ruszczyńska
Sylwester Rzemieniewski
Józef Sempowicz
Czesław Solecki

Chorągiew Mazowiecka

wybrani w dniu 14 IV 1957 r.

Mieczysław Cichecki
Tadeusz Dąbrowski
Czesław Dyja
Ryszard Koronowski
Stefan Miasek
Helena Pawłowska
Barbara Prandecka
Janusz Stępkowski
Gustaw Studziński
Maria Trojanowska
Anna Zdancewicz

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Główna Kwatera Harcerstwa po komisyjnym zbadaaniu faktów zaistniałych na konferencji wyborczej w dniu 28 kwietnia 1957 roku postanawia:

- uznać wybrany skład komendy chorągwi;
- przyjąć rezygnację z tego składu komendy dh. Władysława Magiery;
- dokooptować do składu komendy dh. Zofię Skałową.

W związku z powyższym przyjmuję do wiadomości skład Komendy Chorągwi Wrocławskiej:

Maria Drzewuska
Bogusław Glaser
Wojciech Jaskot
Roman Korek
Longin Kusiak
Zygfryd Musidlowski
Zofia Skałowa
Bronisław Sobolak
Stanisław Sokołowski
Ludwik Szopa
Mieczysław Świątek

6.2. Mianowania komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendy kandydatów mianuję komendantem chorągwi:

Chorągiew Koszalińska — Jerzy Miller
Chorągiew Mazowiecka — Maria Trojanowska
Chorągiew Wrocławska — Wojciech Jaskot

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Kieleckiej mianuję:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Marian Suchan
Z-ca Komendanta Chorągwi — Maria Jezierska
Kierownik Wydziału Zuchów — Natalia Machałowa
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Zofia Dzitkowska
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Eugeniusz Czarnolecki
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Maria Jezierska
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Marian Raczyński
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Julian Hendler
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Ireneusz Nowak
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Alicja Żychowicz

W Komendzie Chorągwi Koszalińskiej mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Stanisław Filipkowski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Halina Ruszczyńska
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Halina Burakowska
Kierownik Wydziału Zuchów — Maria Mazur
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Edwin Ostrowski
Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Bolesław Kujawa
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Sylwester Rzemieniewski
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Czesław Solecki

W Komendzie Chorągwi Lubelskiej
mianują:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Jerzy Gronowski
Sekretarz Komendy — Henryk Południk
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Henryk Kwieciński
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Jerzy Sobczak
Kierownik Wydziału Zuchów — Włodzimierz Saran
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Wiktoryn Grabczewski
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Jerzy Gronowski
Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia — Alicja Morawiecka
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Adam Szember
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Józef Lawenda
Z-ca Kierownika Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Henryk Haraszkiewicz
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Edward Janiuk
Z-ca Kierownika Sam. Referatu Osobowego — Stanisław Bielak

W Komendzie Chorągwi Ziemi Łódzkiej
mianują:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Halina Jankowska
Kierownik Wydziału Zuchów — Tadeusz Daszkiewicz
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Zdzisław Fangrat
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Jerzy Nowicki
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Stefan Tomaszewski
Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Marian Stokwiszewski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Tadeusz Darejski
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Zenon Michalski

W Komendzie Chorągwi Opolskiej
mianują:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Emil Włodarczyk
Z-ca Komendanta Chorągwi — Antoni Gadziński
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Emil Włodarczyk
Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Zenon Patrzyński
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Jerzy Bilik
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Tamara Labochowa

Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Jan Kozłowski

Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Zdzisław Czeszejko

Kierownik Wydziału Zuchów — Emil Chowański

Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Amalia Bias

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Bronisław Sielicki

Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Daniel Nowak

Sekretarz Komendy Chorągwi — Władysław Czaja

W Komendzie Chorągwi Rzeszowskiej
mianują:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Stanisława Chodzińska
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Stanisław Nowakowski

Kierownik Wydziału Zuchów — Antoni Gromski

p.o. Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Jan Irzyński

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Maria Wojciechowska

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Bolesław Kret

Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Józefa Kluźowa

Sekretarz Komendy — Julia Buczak

W Komendzie Chorągwi Wrocławskiej
mianują:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Zofia Skalowa

Z-ca Komendanta Chorągwi — Longin Kusiak

Z-ca Komendanta Chorągwi — Ludwik Szopa

Sekretarz Komendy Chorągwi — Mieczysław Kasprzyk

Kierownik Wydziału Harcerskiego — Ludwik Szopa

Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Stanisław Sokołowski

Kierownik Wydziału Zuchów — Ewa Zajac

Z-ca Kierownika Zuchów — Bogusław Glaser

Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Maria Drzewuska

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Roman Korek

Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Jerzy Menich

Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Zygfryd Musidlowski

Z-ca Kierownika Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Teresa Uzarska

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Leon Pokrzyszko

Komendant hufców wrocławskich — Tadeusz Dendor

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 12/57, pkt 1.1.a. z dnia
10 maja 1957 roku

Warszawa, dnia 10 maja 1957 roku

PRÓBY SPRAWNOŚCI ZUCHOWYCH

część II

CIEKAWI LUDZIE — CIEKAWE INSTYTUCJE

Bartnik

1. Jest pracowity(a) jak pszczoła. Nigdy nie czyni pszczolom krzywdy.
2. Był(a) w pasiece. Należyście się tam zachować(a). „Odkrył(a)“*) kilka tajemnic sztuki pszczelarskiej.
3. Podpatrywał(a) życie pszczół. Tropił(a) pszczołę w czasie jednego lotu. Wymieni kilka roślin miododajnych.
4. Wie, co to jest barć, jak w dawnych czasach żyli i hodowali pszczoły bartnicy. Opowie o ich przygodach.
5. Wspólnie z innymi zuchami „założył(a) barć” w lesie, zabezpieczył(a) je przed miśmami-lakomczuchem. Trafi do nich bez znaków.
6. Wykonał(a) dla siebie siatkę bartniczą. Śpiewa piosenkę o bartniku.

Uwagi:

Sprawność dla dziewcząt i chłopców, raczej dla zuchów młodszych (pierwszy i drugi rok zuchowania).

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora: lato. Szczególnie korzystne warunki zdobywania stwarza kolonia.

Gospośia

1. Jest zaradna jak dobra gospodyni. Szanuje swoje i cudze rzeczy.
2. Brała udział w wyprawie po zakupy na targ lub bazar. Zna ceny najpotrzebniejszych towarów. Zna najbliższe sklepy, w których można zakupić potrzebne rzeczy. Wyliczy się z otrzymanych pieniędzy.
3. Rozpali ogień pod płytką lub umie posługiwać się kuchenką elektryczną czy gazową. Ostrożnie obchodzi się z ogniem. Potrafi ugasić mały pożar.
4. Przygotuje posiłek na dwie — trzy osoby. Usmaży jajecznicę, ugotuje kaszkę, kluski, ziemniaki, zaparzy herbatę. Przyrządzi dwa rodzaje sałatek z surowki, kraje równo chleb.
5. Przygotuje z innymi zuchami podwieczorek dla gości drużyny. Nakryje ładnie stół, poda do stołu, zajmie się gośćmi przy stole.
6. Zmywa w domu naczynia. Utrzymuje w porządku swój fartuszek do gospodarstwa.

Uwagi:

Sprawność dla starszych dziewcząt (drugi lub trzeci rok zuchowania).

*) Wymagania ujęte w regulaminach sprawności w cudzysłowie należy rozumieć jako zabawę.

Zdobywają ją zuchy w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: jesień, zima, wiosna.

Na kolonii natomiast może być zdobywana równolegle do innych sprawności stanowiących podstawę cyklu.

Leśnik

1. Jak leśnik jest gospodarzem i przyjacielem wszystkiego, co w lesie żyje. Był w leśniczówce, opowie o pracy leśnika.
2. Czyta „leśną księgę”: rozpoznaje tropy zwierząt, rozróżnia ptaki po głosie, rozróżnia drzewa po korze i liściach. Określi wiek drzew. Zebrał zbiór okazów kory i liści drzew leśnych. Podpatrzył życia mrówiska.
3. Zna dobrze „swój” las, potrafi zaprowadzić do kilku kryjówek zwierząt leśnych. Nie zabłądzi w lesie, umie w lesie wskazać północ bez kompasu.
4. Brał udział w „wyprawie na kłusownika”. Zna zwierzęta chronione, wie co to są okresy ochronne i dlaczego leśnicy walczą z kłusownikami. Zna rośliny chronione.
5. Wykonał „strzelbę” i czapkę leśnika. Zbudował paśnik i lizawkę dla drobnej zwierzyny lub karmik i pojkik dla ptaków. Przygotował paszę dla swoich „podopiecznych”.
6. Umiejętnie skrada się, celnie strzela ze „strzelby”, umie zachować się w czasie pożaru lasu.

Uwagi:

Sprawność dla najstarszych chłopców (trzeci rok zuchowania). Dla zuchów-dziewcząt odpowiednikiem jest sprawność „przyjaciela lasu”.

Zuchy zdobywają ją w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: jesień, zima.

Murarz — Murarka

1. Jest zręczny(a) i dokładny(a) jak dobry murarz(rka).
2. Był(a) na budowie, podpatrzył(a) tajemnicę sztuki murarskiej.
3. Bawił(a) się wraz z drużyną w murarza(rkę); zbudował(a) dom z cegieł, kamieni, piasku, urządził(a) jego wnętrze. Wykonał(a) narzędzia murarskie: kielnię, pion, poziomnicę, ramę do robienia cegieł itp.
4. Zrobił(a) zaprawę murarską, wypalał(a) cegłę.
5. Brał(a) udział w czynie murarskim: zalepił(a) gliną, gipsem dziurę w ścianie, ułożył(a) chodnik z cegieł lub z płaskich kamieni itp.
6. Zwinnie chodzi „po rusztowaniach”, tańczy piosły i śpiewa piosenki murarskie.

Uwagi:

Sprawność może być tematem zarówno **dla chłopców** jak i **dla dziewcząt**, tak z zuchami **młodszymi** jak i **starszymi**.

W drużynach dziewcząt należy zwrócić większą uwagę na prace „murarskie” związane z urządzeniem wnętrza „domu”.

Sprawność „Murarza—Murarki” zdobywają zuchy **w formie cyklu zabawowego**.

Najodpowiedniejszą porą do realizacji: wiosna, lato, wczesna jesień.

Sklepowa — Sklepowy

Dla dziewcząt

1. Jest uprzejma i dokładna jak dobra sklepowa.
2. Podpatrzyła wszystkie tajemnice prawdziwego sklepu.
3. Bawiła się w sklep: dokładnie mierzy i waży, szybko pakuje paczki z towarami, zlicza pieniądze z zamkniętymi oczyma, sprawnie rachuje.
4. Rozpoznaje różne towary, zna ich ceny, wie, jak obchodzić się z towarami. Urządzała wyprawy po towary (np. po szczaw, grzyby), sama wyrabiała niektóre towary (np. zabawki z kasztanów).
5. Wykonała wagę i miarkę centymetrową oraz strój sklepowej (czepek, fartuch). Zrobiła torebki i pudełka na towary.
6. Stara się wyręczać matkę w załatwianiu wszystkich drobnych sprawunków. Jest oszczędna; zbiera pieniądze w SKO lub do skarbonki.

Dla chłopców

1. Jest uprzejmy i dokładny jak dobry sprzedawca.
2. Podpatrzył, skąd przychodzi towar do sklepu i co się z nim dalej dzieje. Zna życie dawnych kupców; opowie jak jeździli po towary do dalekich krajów, jakie czyhały na nich niebezpieczeństwa.
3. Bawił się w sklep: dokładnie mierzy i waży, szybko pakuje paczki z towarami, zlicza pieniądze z zamkniętymi oczyma, sprawnie rachuje.
4. Rozpoznaje różne towary, zna ich ceny, wie jak się z nimi obchodzić. Urządzała wyprawy po towary (np. żółędzie, grzyby), sam wyrabiał niektóre towary (np. szlifował kamienie do gry w ciupy).
5. Wykonał wagę i miarkę centymetrową, torebki i pudełka na towary.
6. Stara się wyręczać matkę w załatwianiu wszystkich drobnych sprawunków. Jest oszczędny; zbiera pieniądze w SKO lub do skarbonki.

Uwagi:

Sprawność ta ma inny regulamin **dla chłopców**, inny **dla dziewcząt**, natomiast jednakową oznakę. Może ona być tematem zabaw tak z zuchami **młodszymi** jak i **starszymi**, przy czym starsi mogą nie tylko bawić się w sklep, ale również sprzedawać w prawdziwym sklepie (np. szkolnym).

Organizując zabawy w sklepowych z chłopcami należy dość dużo czasu poświęcić przygodom dawnych kupców.

Sprawność „Sklepowej — Sklepowego” zdobywają zuchy **w formie cyklu zabawowego**.

Najodpowiedniejsza pora do realizacji: wiosna, jesień, zima.

ZAWSZE I WSZĘDZIE SOBIE RADZI

Kuchcik

1. Nie zabiera się do gotowania brudnymi rękami.
2. Umie rozpalić ognisko i podtrzymać ogień. Wybierze popiół z pieca i rozpali w nim ogień.
3. Zaparzy herbatę, usmaży jajecznicę lub jajko sadzone, upiecze ziemniaki w popiele. Dobrze obiera ziemniaki, porządnie kraje chleb.
4. Czyści noże, widelce i łyżki; nakrywa i sprząta ze stołu.
5. Zaradzi w wypadku małego oparzenia.
6. Śpiewa piosenkę „repeciarza”.

Uwagi:

Sprawność **dla starszych chłopców** (drugi lub trzeci rok zuchowania).

Zdobywana jest **równoległe z innymi sprawnościami realizowanymi w formie cyklu**.

Przeznaczona jest przede wszystkim dla zuchów przebywających na koloniach ewentualnie mogą ją zdobywać zuchy w ciągu roku szkolnego, jeśli drużyna organizuje więcej całonocnych wycieczek.

Może być zdobywana przez wszystkich zuchów lub tylko przez niektórych.

WIELKIE PRZYGODY — SZEROKI ŚWIAT

Bolkowy woj

1. Jest karny jak woj. W razie niebezpieczeństwa nie traci głowy.
2. Zasłużył, aby nazywać się wojem. „Bronił grodu przed napadami obcych rycerzy, chodził na wyprawy, brał udział w książęcych turniejach i polowaniach”.
3. Brał udział w budowaniu urządzeń obronnych grodu.
4. Wykonał potrzebną do zabawy broń: kuszę, strzały, miecz, włócznię, oszczep, taran oraz hełm, zbroję i tarczę.
5. Sprawnie wchodzi na drzewa, pokonuje różne przeszkody, celnie strzela z kuszy, chodzi na szczudłach. Zna szyki wojenne.
6. Opowie, jak Bolkowi woje walczyli w obronie Ojczyzny.

Uwagi:

Sprawność **dla chłopców, starszych zuchów** (drugi lub trzeci rok zuchowania).

Tematem zabaw „Bolkowych wojów” są walki w obronie naszych zachodnich granic prowadzone przez Bolesławów, od Chrobrego do Krzywoustego. Sprawność tą należy w szczególności spopularyzować na Ziemiach Zachodnich. Zabawę w „Bolkowych wojów” należy tam łączyć z poznaniem przez zuchów epizodów z historii ich miejscowości lub polskiej okolicy.

Sprawność tę zdobywają zuchy **w formie cyklu zabawowego**.

Można się w nią bawić w każdej porze roku.

Janosik

1. Jest mocny wobec mocnych, słabszemu zawsze udzieli pomocy.
2. Bawił się w zbójników; opowie o Janosiku i Janosikowych chłopcach, o ich życiu i czynach.
3. Wraz z drużyną posiada jaskinię lub szałas zbójnicki w lesie; trafi doń bez pomocy znaków.
4. Uczestniczył w „wyprawie zbójnickiej”, dokonał „zbójnickiego czynu”.
5. Wykonał strój zbójnicki (kołpak, cuche, pas) i inne przedmioty potrzebne do zabawy (ciupagę itp.).
6. Śpiewa pieśń o zbójnikach, tańczy zbójnicki pias.

U w a g i:

Sprawność „Janosika” w zależności od regionu może zmieniać fabułę i nazwę. Bohaterem tego cyklu sprawnościowego może być każda z postaci legendarnych zbójników (np. na Śląsku — Ondraszek). Bez zmian pozostaje jednak regulamin (z wyjątkiem punktu 2 od słów „... opowie o ...” itd.) i oznaka sprawności. Słowa „czyn zbójnicki” i „zbójnicka wyprawa” mają w regulaminie umowne, zabawowe znaczenie; chodzi tu po prostu o pożyteczne przysługi organizowane w tajemniczy sposób.

Jest to sprawność dla chłopców, starszych zuchów (drugi lub trzeci rok zuchowania).

„Janosika” zdobywają zuchy w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora do realizacji: późna wiosna, lato, wczesna jesień.

Krasnoludek

1. Każdemu chętnie pomoże. Płata krasnoludkowe figle.
2. Zna kilka bajek o krasnoludkach; opowie jedną z nich.
3. Brała udział w święcie krasnoludków (powitanie wiosny, poszukiwanie kwiatu paproci, narada w grocie króla krasnoludków). Urządzała z całą drużyną krasnoludkową zabawę lub przedstawienie dla młodszych dzieci.
4. Wspólnie z innymi zuchami zbudowała i urządziła krasnoludkową grotę. Zrobiła sobie strój krasnoludka.
5. Podpatrzyła kiełkowanie rośliny, rozwinięcie kwiatów lub powrót ptaków.
6. Śpiewa piosenki o krasnoludkach, zatańczy krasnoludkowy pias.

U w a g i:

Sprawność dla najmłodszych dziewcząt-zuchów (pierwszy rok zuchowania).

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najlepszą porą do realizacji jest wiosna, ale można też bawić się w krasnoludków latem i jesienią.

Partyzant

1. Jak partyzantowi nie trzeba mu (jej) rozkazu powtarzać. Nie opuszcza przyjaciół w biedzie.
2. Brał(a) udział w „partyzanckich walkach”, drukował(a) ulotki w „tajnej” drukarni, celnie strzela.

Wykonał(a) potrzebną do zabawy broń lub inne przedmioty. Opowie jak partyzanci walczyli o wolność Polski.

3. Posługuje się tajnymi znakami swego oddziału, zna sposoby pisania tajnych meldunków, umie dochować tajemnicy.
4. Spędził(a) jeden dzień w partyzanckim obozowisku; urządził(a) ziemiankę, trzymał(a) wartę, gotował(a) posiłek.
5. Udzieli pomocy rannemu; zabandażuje palec, zatamuje krwotok z nosa.
6. Śpiewa partyzanckie piosenki.

U w a g i:

Tematykę partyzanckich zabaw osnujemy na historii walk partyzantów polskich z hitlerowskim najeźdźcą, a także bohaterskich walk powstańców Warszawy.

Sprawność przeznaczona jest przede wszystkim dla **drużyn chłopców**. Może być jednak zdobywana również w drużynach dziewcząt **dla starszych zuchów**.

W zabawach zuchów-dziewcząt na pierwszy plan wysuną się ćwiczenia związane ze służbą sanitarną, łącznościową, zabawa w drukarnię itp. Od dziewcząt nie należy sztywno wymagać strzelania do celu.

„Partyzanta” zdobywają zuchy w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora do realizacji: późna wiosna, lato, wczesna jesień.

Powstańcie

1. Umie dochować tajemnicy. Nie ułęknie się silniejszego wroga.
2. „Był powstańcem”. Śpiewa hymn polski, zna barwy i godło narodowe; umie oddać honory sztandarowi swego „oddziału”.
3. Uczestniczył w łańcuchu alarmowym „oddziału”, posługiwał się hasłem lub tajnymi znakami; sprawnie i cicho staje na alarm.
4. Był „powstańczym kurierem”, przeniesie meldunek ustny złożony z 10 słów na odległość 200 m.
5. Wykonał broń lub inne przedmioty potrzebne do zabawy. Umie się ubrać do boju; dba o broń, utrzymuje w porządku swój ubiór.
6. Śpiewa pieśni powstańcze, zainscenizuje jedną z nich.

U w a g i:

Jest to sprawność dla starszych chłopców (drugi lub trzeci rok zuchowania).

W zależności od regionu i innych warunków (np. możliwość zdobycia materiału historycznego) tematykę zabaw należy powiązać z jednym z powstań ogólnopolskich — kościuszkowskim, listopadowym, styczniowym, lub w powstaniach regionalnymi (śląskie, wielkopolskie). Natomiast tematyka powstania warszawskiego objęta jest sprawnością „partyzanta”.

„Powstańca” zdobywają zuchy w formie cyklu zabawowego.

Zabawę w powstańców można organizować w każdej porze roku.

Słowianin — Słowianka**Dla chłopców**

1. Niezaczepiony nie napastuje nikogo, zaatakowany broni się dzielnie.
2. Bawił się w Słowian: brał udział w obronie grodu i w polowaniu, uczestniczył w obrzędzie postrzyżyn, „kupały“, „Marzanny“ i „rękawki“.
3. Ze swymi współbraćmi zbudował „grodzisko“, „Osadę nawodną“ lub szalas w lesie. Wyszukał w lesie pożywienie, jadł „prażmo“ lub suszył jabłka i gruszki w popiele ogniska.
4. Wykonał łuk i strzałę lub oszczep i miecz. Ulepił naczynie z gliny i próbował je wypalić.
5. Wchodzi sprawnie na drzewa i przelazi przez różne przeszkody. Celnie strzela z łuku lub rzuca oszczepem. Umie chronić się przy użyciu tarczy przed atakiem.
6. Śpiewa przynajmniej jedną piosenkę o Słowianach, tańczy pias słowiański, gra na jakimś instrumencie w „kapeli słowiańskiej“.

Dla dziewcząt

1. Jest gościnna i pracowita jak nasze białki słowiańskie. Dzielnie znosi trudy.

2. Bawiła się w Słowian: przygotowała ucztę, przyjmowała gości, orała radem lub sochą, uczestniczyła w obchodzie „Marzanny“ lub „kupały“.
3. Wraz z drużyną zbudowała i urządziła domostwo słowiańskie: ziemiankę lub „osadę nawodną“. Rozpali ognisko przy pomocy krzesiwa i hubki.
4. Wykonała strój słowiański i ozdoby do niego, topór kamienny, igłę z kości lub instrument muzyczny. Ulepiła naczynie z gliny i próbowała je wypalić.
5. Umie zachować się w lesie, zna jego najważniejsze zwierzęta i rośliny. Wyszukała w lesie pożywienie lub łowiła ryby.
6. Śpiewa przynajmniej jedną piosenkę o Słowianach, tańczy pias słowiański, gra na jakimś instrumencie w „kapeli słowiańskiej“.

Uwagi:

Sprawność posiada jednakową oznakę lecz różne regulaminy dla dziewcząt i dla chłopców. Przeznaczona jest dla starszych zuchów (drugi lub trzeci rok zuchowania).

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejszą porą dla słowiańskich zabaw jest wiosna. Można również bawić się w Słowian latem lub jesienią.

**Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 12/57, pkt 1.1.a. z dnia
10 maja 1957 roku**

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

Warszawa, dnia 10 maja 1957 roku

PROBY SPRAWNOŚCI ZUCHOWYCH**Część I****Uzupełnienia i uwagi**

Próby sprawności zuchowych, część I — zostały zatwierdzone do użytku służbowego rozkazem Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.d. z dnia 4 lutego 1957 roku — „Wiadomości Urzędowe“ nr 1, str. 40.

Poniżej uzupełnienia i uwagi do tych prób sprawności.

CIEKAWI LUDZIE — CIEKAWE INSTYTUCJE**Aktor**

Sprawność dla chłopców i dziewcząt, tak dla młodszych jak i dla starszych.

Może być zdobywana zarówno w formie cyklu zabawowego jak i równolegle z innymi sprawnościami stanowiącymi podstawę cyklu.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: późna jesień, zima, wczesna wiosna.

Równocześnie unieważnia się uwagę dotyczącą sprawności aktora zamieszczoną w „Sprawnościach zuchowych“, część I — „Wiadomości Urzędowe“ nr 1, str. 40.

Kolejarz

Sprawność dla chłopców i dziewcząt, dla zuchów młodszych (pierwszy i drugi rok zuchowania).

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: wiosna i jesień.

Listonosz

Sprawność dla chłopców i dziewcząt, dla młodszych zuchów (pierwszy i drugi rok zuchowania).

W drużynach dziewczęcych nie należy wymagać sztywno wypełniania pkt 6 regulaminu sprawności.

Zdobywa się ją w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: wiosna, lato i jesień.

Lotnik

Sprawność dla chłopców. Może jednak być również tematem zabaw z dziewczynkami. Dla chłopców młodszych i starszych, dla dziewcząt starszych.

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: jesień (ze względu na latawce).

Strażak

Sprawność dla chłopców, raczej dla zuchów młodszych (pierwszy i drugi rok zuchowania).

Zdobywana jest w formie cyklu zabawowego.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: wiosna lub jesień.

W LESIE, NAD WODĄ, W POLU, NA ŁĄCE

Przyjaciel lasu

Sprawność dla starszych dziewcząt.

Z najstarszymi dziewczętami (trzeci rok zuchowania) może być zdobywana w formie cyklu, z młodszymi (drugi rok zuchowania) — jako równoległa do sprawności cyklicznych.

Najodpowiedniejsza pora realizacji: wiosna, lato, jesień.

Płasi opiekun

Sprawność dla starszych dziewcząt. Może być jednak zdobywana również przez starszych chłopców.

W formie cyklu należy ją zdobywać tylko z najstarszymi (trzeci rok zuchowania), z młodszymi (drugi rok zuchowania) — raczej jako równoległą do sprawności cyklicznych.

„Płasięgo opiekuna“ mogą zuchy zdobywać tylko późną jesienią i zimą lub wczesną wiosną.

ZAWSZE I WSZĘDZIE SOBIE RADZI

Człowiek zimny

Sprawność dla starszych dziewcząt i chłopców.

Zdobywana w formie cyklu zabawowego.

Realizacja możliwa tylko w zimie (konieczny śnieg).

Majsterklepka

Regulamin podany w rozkazie L. 3/57 („Wiadomości Urzędowe“ nr 1) obowiązuje chłopców. Dla dziewcząt wprowadza się nowy regulamin, utrzymując jednolitą oznakę.

Dla dziewcząt

1. Chce umieć więcej niż umie. Chciałaby wszystko umieć zrobić.
2. Zrobi dla domu, szkoły czy na kolonii drobny przedmiot codziennego użytku np. wieszak, ściereczkę do kurzu, koszyczek.
3. Naprawi drobne uszkodzenie np. zaceruje rozdartą sukienkę, sklei zbiły dzbanek, wymieni przepaloną żarówkę, doprowadzi do porządku zniszczone książki. Wykona trzy zabawki, naprawi zabawki zepsute.
4. Brała udział w ozdobieniu ścian w klasie, domu lub izbie drużyny.
5. Sprawnie posługuje się nożyczkami, igłą, nożem, młotkiem i obcęgami, przyrządzi klej.

Uwagi:

Sprawność dla starszych chłopców i dziewcząt (drugi i trzeci rok zuchowania), przy czym posiada jednokową oznakę lecz różne regulaminy.

Zdobywanie organizuje się raczej równoległe do innych sprawności stanowiących podstawę cyklu, chociaż nie jest wykluczone wykorzystanie „majsterklepki“ jako podstawy w cyklu lub dla najstarszych chłopców.

Możliwość realizacji w każdej porze roku.

Porządnicki — Porządnicka

Regulamin podany w rozkazie L. 3/57 („Wiadomości Urzędowe“ nr 1), utrzymuje się jako regulamin sprawności dla chłopców. Dla dziewcząt wprowadza się nowy regulamin, utrzymując jednolitą oznakę.

Dla dziewcząt

1. Żyje w przyjaźni z wodą, mydłem, grzebieniem i szczoteczką do zębów.
2. Chodzi schludnie ubrana, porządnie układa swoje rzeczy, starannie ściele swoje łóżko.
3. Dbą o porządek w swoim domu i w szkole. Zamiecie podłogę bez wznoszenia kurzu, poukłada rozrzucone rzeczy, zetrze kurz i ustawi sprzęty tak, jak stać powinny. Zmieni wodę kwiatom, podleje rośliny w doniczkach.
4. Uszoruje drobny przedmiot (np. stołeczek, ławeczkę), upierze drobne rzeczy.
5. Potrafi opatrzyć skaleczony palec, stłuczone kolano, zatamować krew z nosa.
6. Zrobi kosz do śmieci, ściereczkę do kurzu, śmietniczkę itp.

Uwagi:

Sprawność dla młodszych chłopców i dziewcząt (pierwszy lub drugi rok zuchowania).

Może być zdobywana jako równoległa do innej sprawności cyklicznych.

Najodpowiedniejsze warunki do jej zdobywania stwarza kolonia zuchowa.

Sobieradek

Sprawność dla starszych dziewcząt i chłopców.

Zdobywana może być tylko równoległe do innych cyklicznych sprawności.

Szczególnie dogodne warunki do realizacji na kolonii lub półkolonii, poza tym w ciągu całego roku.

Wszędobyłski — Wszędobyłska

Sprawność dla starszych dziewcząt i chłopców.

Można ją zdobywać w formie cyklu zabawowego (np. zabawa w miasto i wszystkie jego instytucje) lub w formie szeregu wycieczek (z najstarszymi jako założyciela przygotowujące zuchów do pracy harcowskiej).

Najdogodniejsza pora realizacji: wiosna, lato, jesień, szczególnie dogodne warunki — na kolonii lub półkolonii.

WIELKA PRZYGODA — SZEROKI ŚWIAT

Eskimos

Sprawność dla młodszych chłopców i dziewcząt.

Zdobywanie w formie cyklu zabawowego.

Możliwość realizacji tylko zimą (konieczny śnieg).

Pan Twardowski

Sprawność dla dziewcząt i chłopców, zarówno dla starszych jak i dla młodszych.

Zdobywanie w formie cyklu zabawowego.

Możliwość realizacji w każdej porze roku, chociaż raczej należałoby wykluczyć lato ze względu na możliwość doboru odpowiedniejszych na ten okres sprawności.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 28 maja 1957 roku

ROZKAZ L. 13/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „Z3-V/57 Instrukcję o odznakach harcerskich i zuchowych“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Wielki Spis Harcerski

Zarządzam przeprowadzenie w miesiącu, czerwcu 1957 roku Wielkiego Spisu Harcerskiego. Celem spisu jest uzyskanie danych statystycznych potrzebnych do planowania rozwoju Związku, szkolenia, prawidłowego zabezpieczenia bazy gospodarczej itd.

Wielki Spis wykaże naszą sprawność organizacyjną — trzeba go zrobić szybko i dokładnie.

Komendy chorągwi i hufców powinny uruchomić cały stojący do dyspozycji aktyw instruktorski, aby spis zakończyć do końca czerwca br.

Wielki Spis Harcerski polega na zebraniu danych o drużynach, funkcyjnych i drużynowych (arkusz spisowy A1, B1) oraz o członkach, instruktorach i współpracownikach komend hufców i chorągwi (arkusz spisowy B2).

Dane z arkuszy spisowych w komendach hufców, a następnie w komendach chorągwi są przenoszone na arkusze zbiorcze.

Ani jedna drużyna, ani jeden czynnie pracujący instruktor nie powinni znaleźć się poza spisem.

Komisarzem Wielkiego Spisu Harcerskiego mianuję dh. phm. Danutę Dyjową.

2.2. Udział harcerzy w opiece nad miejscami walk i męczeństwa

Związek nasz w pracy ideowej czerpie z tradycji walk rewolucyjnych i wolnościowych narodu polskiego, ze szczególnie nam bliskich bohaterskich walk klasy robotniczej.

Zaznajomienie młodzieży z faktami historycznymi świadczącymi o umiłowaniu przez naród polski wolności i niezależności jest jednym z elementów naszej pracy harcerskiej.

Dlatego Główna Kwatera Harcerstwa poleca jednostkom organizacyjnym rozłożyć opiekę nad miejscami walk i męczeństwa poprzez różnorodne formy pracy harcerskiej, jak na przykład:

- odszukiwanie, zbieranie informacji, doraźne uprządkowanie mogił żołnierskich, miejsc straceń — w czasie trwających obozów letnich i wycieczek; po zakończeniu obozu lub krótkotrwałego pobytu na jakimś terenie — dalszą opiekę nad tymi miejscami można przekazać najbliższej drużynie lub najbliższej szkole;
- zorganizowanie stałej opieki nad miejscami walk i męczeństwa (utrzymanie porządku, ozdobienie kwiatami itp.) przez miejscowe jednostki harcerskie — drużyny, komendy hufców;
- przeprowadzenie przez zastępy wywiadów o historii odnalezionych miejsc, spisywanie relacji naocznych świadków i zbieranie wszystkich danych, które mogą mieć znaczenie dla niektórych opracowań historycznych.

Komendy hufców i chorągwi powinny współpracować z odpowiednimi władzami Związku Bojowników o Wolność i Demokrację celem przekazywania zebranych przez harcerzy informacji oraz nawiązanie bezpośredniego kontaktu pomiędzy drużynami a zasłużonymi działaczami i uczestnikami walk.

8. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Chorągiew Olsztyńska (Warmińsko-Mazurska)

Główna Kwatera Harcerstwa postanowiła w dniu 21 maja 1957 roku przyjąć do wiadomości skład Komendy Chorągwi Olsztyńskiej:

Piotr Banach
Jan Bojarski
Danuta Duda
Stanisław Grzyckiński
Barbara Jankowska
Jerzy Krzywoszewski
Andrzej Łagowski
Mieczysław Ogorzały
Janina Pelczarska
Henryk Wawrzyniak
Bronisław Zgola

Chorągiew Bydgoska

Główna Kwatera Harcerstwa na wspólnym posiedzeniu z Prezydium NRH w dniu 11 maja 1957 roku postanowiła — po wysłuchaniu sprawozdania komisji działającej na terenie Chorągwi Bydgoskiej — podtrzymać swoją decyzję o unieważnieniu wyborów, które odbyły się w tej chorągwi w dniu 28 kwietnia 1957 roku. Stwierdzono bowiem brak wymaganej ilości delegatów oraz zaistnienie na sali obrad atmosfery moralnego nacisku, niesprzyjającego swobodnym wyborom.

Główna Kwatera Harcerstwa wspólnie z Prezydium NRH postanowiła ponadto zawiesić odbycie wyborów w Chorągwi Bydgoskiej do czasu wytworzenia się na tamtejszym terenie warunków współpracy pomiędzy różnymi grupami instruktorów.

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 21 maja 1957 roku na wniosek komisji powołała Komendę Chorągwi Bydgoskiej w składzie:

Maria Buczkowska
Hieronim Ignasiak
Maria Kosiorek
Kazimierz Kruszewski
Zbigniew Lewandowski
Jerzy Marciniak
Józef Szala
Bronisław Talaśka
Edward Wołudzi
Jan Zuchelkowski

6.2. Mianowania komendantów chorągwi

W związku z uznaniem wyborów w Chorągwi Olsztyńskiej mianuje komendantem chorągwi dh. Henryka Wawrzyniaka, który dotychczas pełnił te obowiązki.

Mianuje komendantem Chorągwi Bydgoskiej dh. Kazimierza Kruszewskiego.

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Olsztyńskiej mianuje:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Barbara Jankowska
Z-ca Komendanta Chorągwi — Mieczysław Ogorzały
Kierownik Wydziału Zuchów — Barbara Jankowska
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Danuta Duda
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Paweł Szawłowski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Janina Ulanowska
Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Henryk Pugowski
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Mieczysław Ogorzały
Sekretarz Komendy — L. Jabłońska

W Komendzie Chorągwi Mazowieckiej mianuje:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Gustaw Studziński
II Z-ca Komendanta Chorągwi — Anna Zdanciewicz
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Barbara Prandecka
Kierownik Wydziału Zuchów — Tadeusz Dąbrowski
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Helena Pawłowska
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Mieczysław Cichecki
Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Stefan Miąsek
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Ryszard Koronowski
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Czesław Dyja
Sekretarz Komendy — Regina Sierakowska

6.8. Komisje weryfikacyjne

Na podstawie wniosków komend chorągwi i po przeprowadzeniu weryfikacji przez Centralną Komisję

Weryfikacyjną mianuje komisje weryfikacyjne przy komendach chorągwi:

Chorągiew Białostocka

Bronisława Tkaczukowa — przewodniczący
Bronisław Ignasiak
Wacław Jakubowski
Stanisław Moniuszko
Ryszard Weber

Chorągiew Mazowiecka

Maria Trojanowska — przewodniczący
Czesław Dyja
Ludwik Rymarz
Wiktor Śniegucki
Anna Zdanciewicz

Chorągiew Olsztyńska (Warmińsko-Mazurska)

Henryk Wawrzyniak — przewodniczący
Piotr Banach
Janina Pelczarska

Chorągiew Poznańska (Wielkopolska)

Franciszek Laurentowski — przewodniczący
Jan Szajek
Helena Tadeuszak
Leonard Walony
Jan Wojtaszek

Chorągiew Szczecińska

Stefan Niewiada — przewodniczący
Władysław Bacia
Henryk Dynarowski

Chorągiew Warszawska

Jerzy Flutowski — przewodniczący
Jadwiga Gronostajska
Józef Kotowski
Stefan Sosnowski
Halina Walter

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Zygmunt Musidlowski — przewodniczący
Longin Kusiak
Ksawery Osiecki
Mieczysław Świątek
Wanda Tomaszewska

Chorągiew Zielonogórska

Tadeusz Bedus — przewodniczący
Eligiusz Borda
Wiesław Cieśla
Olga Modzelewska
Zygmunt Piechowiak

8. MIANOWANIA INSTRUKTORÓW

8.1. Lista zarejestrowanych instruktorów (zweryfikowanych)

Podaję do wiadomości listę instruktorów zweryfikowanych przez Centralną Komisję Weryfikacyjną:

Główna Kwatera Harcerstwa

Zofia Bińkowska, instruktor bez stopnia
Elżbieta Gotowiec, drużynowa po próbie
Jerzy Majka, podharcemistrz
Mieczysław Matczak, instruktor bez stopnia
Sławomir Pietrzykowski, instruktor bez stopnia
Maria Tygielska-Borowska, instruktor bez stopnia
Marek Wardecki, harcemistrz

Centralna Komisja Weryfikacyjna

Stanisław Broniewski, harcemistrz

Chorągiew Białostocka

Bronisław Ignasiak, instruktor bez stopnia

Chorągiew Bydgoska

Eugeniusz Szulc, harcemistrz

Chorągiew Lubelska

Danuta Magierska, harcemistrzyni

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Benedykt Badek, instruktor bez stopnia

Chorągiew Mazowiecka

Czesław Dyja, harcemistrz

Chorągiew Poznańska (Wielkopolska)

Leon Pilarczyk, harcemistrz
Helena Tadeuszek, harcemistrzyni
Sylwester Wietrzykowski, harcemistrz
Jan Wojtaszek, instruktor bez stopnia

Chorągiew Szczecińska

Władysław Bacia, podharcemistrz
Zygmunt Mieszkowski, harcemistrz

Chorągiew Warszawska

Kazimierz Bekier, harcemistrz
Włodzimierz Kosmala, podharcemistrz
Józef Kotowski, podharcemistrz
Jan Rocki, podharcemistrz (z wnioskiem o mianowanie harcemistrzem)

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Zygfryd Musidlowski, podharcemistrz (z wnioskiem o mianowanie harcemistrzem)

Chorągiew Zielonogórska

Wiesław Cieśla, podharcemistrz
Olga Modzelewska, działacz
Zygmunt Piechowiak, drużynowy po próbie

8.3. Przyznanie stopnia podharcemistrza(yni)

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 11 maja 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) druhom:

Chorągiew Katowicka

Zygmunt Błędowski
Włodzimierz Józefowicz

Chorągiew Kielecka

Bogdan Pasternak

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Zdzisław Dreziński
Eleonora Hildebrandt
Wojciech Kuczkowski
Bolesław Marciniak
Ludmiła Michałowska

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 28 maja 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) druhom:

Chorągiew Białostocka

Janina Gutowska
Tadeusz Linda
Helena Matyskiel
Franciszek Osada
Stefan Tutak
Ryszard Woroniecki

Chorągiew Gdańska

Halina Borzyszkowska
Kazimierz Bożyk
Czesław Czerski
Henryk Rosse
Krystyna Trappowa

Chorągiew Katowicka

Jan Dymarski
Wanda Góra

Chorągiew Kielecka

Marian Raczyński
Zbigniew Rajca

Chorągiew Koszalińska

Sylwester Rzemieniecki

Chorągiew Łódzka

Józef Niewiadomski
Henryk Sebastian
Halina Śmietanko

Chorągiew Olsztyńska (Warmińsko-Mazurska)

Tadeusz Dziadək
Krystyna Kowalik
Stefan Napiórkowski
Mieczysław Ogorzały
Jadwiga Ulanowska

Chorągiew Rzeszowska

Jan Irzyński
Krzysztof Wójcik

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Czesław Kosiorowski

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 28 maja 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) ze specjalnością zuchową druhom:

Chorągiew Gdańska

Zygfryd Gwizdowski
Stanisław Tysarczyk

Chorągiew Katowicka

Jerzy Warchol

Chorągiew Mazowiecka

Eugenia Chełmicka
Alicja Trefler

Chorągiew Warszawska

Wanda Kobylecka
Andrzej Odlanicki

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

**Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 13/57, pkt 1.1.a. z dnia
28 maja 1957 roku**

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

Warszawa, dnia 28 maja 1957 roku

Z3-V/57 INSTRUKCJA O ODZNAKACH HARCERSKICH I ZUCHOWYCH

Instrukcja niniejsza obejmuje postanowienia o:

- formach odznak organizacyjnych i funkcyjnych oraz
- sposobie noszenia odznak.

I. ODZNAKI ORGANIZACYJNE**1. Krzyż harcerski**

1.1. Krzyż harcerski jest tradycyjną odznaką Związku Harcerstwa Polskiego. Kształt krzyża harcerskiego jest wzorowany na polskim odznaczeniu wojskowym — krzyżu Virtuti Militari, który przyznawany jest żołnierzom za wyjątkowe męstwo.

Każdy więc kto nosi krzyż harcerski powinien świecić przykładem odwagi i dzielności.

Na poziomych ramionach krzyża umieszczone jest pozdrowienie „Czuwaj“, które przypomina harcerzom gotowość do czynu, do służby Ojczyźnie, do pracy dla innych i ustawicznej pracy nad sobą.

Wpleciony pomiędzy ramiona wieniec złożony jest z lewej strony z liści dębowych, które są symbolem męstwa, z prawej z liści laurowych — symbolu zwycięstwa.

W środku krzyża umieszczona jest lilijka harcerska. Promienie rozchodzące się od niej oznaczają, że każdy harcerz powinien oddziaływać na innych osobistym przykładem.

1.2. Krzyż harcerski tłoczony jest z metalu i jest oksydowany. Wysokość krzyża wynosi 25 mm.

Krzyż harcerski posiada na odwrocie serię i numer kolejny w serii.

1.3. Krzyż jest własnością ZHP, nie może być kupowany na własność przez harcerza. Przy wystąpieniu z ZHP musi być zwrócony władzy przełożonej. Krzyże rozprowadzone są wyłącznie drogą organizacyjną.

1.4. W razie zgubienia krzyża można go powtórnie otrzymać dopiero po półrocznej dalszej służbie. O ponownym wydaniu krzyża decydują komendy hufców.

1.5. Nadawanie krzyży harcerskich osobom nienależącym do ZHP zastrzeżone jest wyłącznie dla GKH.

1.6. Krzyż harcerski nosi się przypięty na 2 cm nad środkiem lewej górnej kieszeni munduru, zaś w stroju cywilnym w miejscu odpowiadającym umieszczeniu krzyża na mundurze albo w klapie marynarki.

1.7. Krzyż harcerski nosi młodzież harcerska po zdobyciu stopnia młodzika lub ochotniczki i po złożeniu przyrzeczenia oraz instruktorzy. Do noszenia krzyża upoważnia książeczka służbowa (książeczka harcerza) lub legitymacja instruktorska (do czasu wydania legitymacji instruktorskich do noszenia krzyża uprawnia posiadanie zaświadczenia o weryfikacji).

1.8. Instruktorzy mogą w stroju cywilnym nosić miniaturkę krzyża wysokości 15 mm.

1.9. Stopnie harcerskie młodzieżowe oznaczone są na krzyżu odpowiednimi nabiciami:

- ochotniczki-młodzika — cały krzyż oksydowany;
- tropicielki-wywiadowcy — srebrna lilijka na krzyżu;
- pionierki-ćwika — złota lilijka na krzyżu.

1.10. Stopnie instruktorskie oznaczone są podkładkami pod krzyżem:

- przewodniczki-przewodnika — granatowa podkładka;
- podharcemistrzynie-podharcemistrza — zielona podkładka;
- harcemistrzynie-harcemistrza — czerwona podkładka.

1.11. Zezwala się na noszenie odznak tradycyjnych stopni młodzieżowych i instruktorskich:

- wędrowniczki-harcerza orlego — złota lilijka i kółko lilijki na krzyżu;
- harcerza Rzeczypospolitej — złota lilijka, kółko i wianek na krzyżu;
- instruktora-działacza — brązowa podkładka pod krzyżem.

2. Lilijka harcerska

2.1. Lilijka jest tradycyjną odznaką ruchu harcerskiego. Kształt jej wywodzi się z zakończenia północnego bieguna igły magnetycznej w busolach morskich. Stąd lilijka harcerska symbolizuje postawę harcerza, który w służbie dla Polski Ludowej zawsze zajmuje zdecydowaną i pewną postawę. Litery ONC na listkach lilijki przypominają hasło Filaretów: Ojczyzna, Nauka, Cnota. Na związaniu umieszczone są litery ZHP oznaczające: Związek Harcerstwa Polskiego.

2.2. Lilijka harcerska tłoczona jest z metalu, posiada wysokość 30 mm. Lilijki są oksydowane lub barwy złotej.

2.3. Lilijkę nosi się na przodzie czapki i beretu lub z boku furażerki. Lilijkę oksydowaną nosi młodzież harcerska, lilijkę złotą — instruktorzy.

2.4. Prócz tego lilijkę oksydowaną noszą nad lewą górną kieszenią munduru (w miejscu krzyża) harcerze przyjęci do drużyny, przed przyrzeczeniem.

2.5. W stroju cywilnym można nosić miniatury lilijki wysokości 10 mm barwy srebrnej.

2.6. Prócz lilijek tłoczonych w metalu do oznak organizacyjnych należy lilijka instruktorska wycięta z sukna wysokości 6 cm, naszyta na lewym rękawie munduru 10 cm od wszycia naramiennika. Kolory lilijek są takie jak podkłádki pod krzyże, a mianowicie:

- przewodnik-przewodniczka — lilijka granatowa;
- podharcemistrz-podharcemistrzyni — lilijka zielona;
- harcemistrz-harcemistrzyni — lilijka czerwona.

3. Odznaka zuchów

3.1.1. Odznaką zuchów jest główka białego orła na tle żółtej tarczy wschodzącego słońca. Postawę stanowi czerwona, prostokątna tarczka z napisem „zuch”. Odznaka wykonania jest z białego metalu i kolorowych emalii.

3.2. Orzeł symbolizuje działalność, słońce — pogodę i gotowość służenia ludziom. Napis „zuch” mówi o przynależności do zuchowej gałęzi Związku Harcerstwa Polskiego.

3.3. Odznakę wręcza zuchowy drużynowy w dniu przyjęcia do drużyny po złożeniu obietnicy. Równocześnie zuch otrzymuje legitymację zucha, która uprawnia go do noszenia oznaki.

3.4. Odznakę nosi zuch na mundurze w miejscu krzyża harcerskiego. Można ją nosić również na cywilnym ubraniu.

3.5. W razie zagubienia odznaki zuch zgłasza wypadek drużynowemu. Nową odznakę zuch może otrzymać tylko od drużynowego, który ma prawo odroczyć wręczenie odznaki o kilka tygodni.

3.6. Po przyjęciu do drużyny harcerskiej zuch może zatrzymać odznakę zuchów, nosząc ją na prawej górnej kieszeni munduru harcerskiej jako odznakę pamiątkową.

5.7. Odznaki zuchów rozprowadzane są odpłatnie, wyłącznie drogą organizacyjną. Koszty odznaki pokrywa drużyna zuchów lub koło przyjaciół harcerstwa.

3.8. Instruktorzy zuchowi obok wszystkich odznak przysługujących instruktorom ZHP noszą odznakę zuchów na lewej kieszeni bluzy mundurowej.

4. Odznaki stopni zuchowych

4.1. Odznaką stopni zuchowych, zwanych gwiazdkami, są srebrne pięcioramienne gwiazdki z blachy o rozpiętości ramion 7 mm, kształtu normalnych gwiazdek oficerskich.

Gwiazdki noszone są na podkładkach koloru chusty drużyny. Podkłádki stanowią mogą kółka o średnicy 10 mm lub wspólny pod wszystkie gwiazdki pasek o szerokości 10 mm.

4.2. Poszczególne stopnie zuchowe oznaczone są jedną, dwoma, lub trzema gwiazdkami.

4.3. Gwiazdkę zuch może nosić po przyznaniu jej przez drużynowego. Jest to udokumentowane wpisaniem do legitymacji zucha.

II. ODZNAKI PRZYNALEŻNOŚCI DO DRUŻYNY

5. Chusta harcerska

5.1. Drużyna harcerska posiada swój kolor, wybrany przez harcerzy. Odznaką przynależności do danej drużyny jest chusta harcerska tegoż koloru.

5.2. Chusta stanowi trójkąt jednolitego materiału o bokach $70 \times 70 \times 100$ cm.

5.3. Chustę nosi się pod kołnierzem munduru, spiętą z przodu odpowiednim suwakiem lub związaną na węzeł pionierski. Końce chusty powinny spadać swobodnie.

5.4. Na chuście można umieszczać naszytą jednolite dla całej drużyny. Chust nie wolno obszywać frędzlami.

5.5. Komenda hufca może zezwolić drużynie na noszenie — zamiast chust — krajkę ludowych związanych jak krawat, jednolitych dla całej drużyny.

6. Numer drużyny

6.1. Każda drużyna harcerska posiada w hufcu swój numer. Numer ten noszą harcerze na naramiennikach w postaci metalowych cyferek wysokości 20 mm.

Cyfry mogą być również wyszywane. Pod cyferkami znajduje się podkładka szerokości 25 mm koloru chusty.

7. Odznaka przynależności zucha do drużyny

7.1. Odznaką przynależności zucha do drużyny jest chusta koloru wybranego przez drużynę (podobna jak u harcerzy).

7.2. Prócz tego zuchy noszą odznakę drużyny, którą stanowi wycięty z filcu lub wyhaftowany symbol drużyny związany tematycznie z jej nazwą (np. drużyna „Zręcznych wiewiórek” może nosić wyciętą z filcu sylwetkę wiewiórki). Odznaka drużyny może być również wykonana z metalu. Odznaki te nosi się na biercie.

7.3. Zuchy nie noszą numeru drużyny (mundur zucha nie posiada naramienników).

III. ODZNAKA ŚRODOWISKA

8. Herb

8.1. Młodzież harcerska nosi na mundurze herb jako symbol przynależności do rodziny harcerskiej swojej ziemi. W zasadzie nosi się herb uznany jako herb chorągwi. Jest to herb miasta wojewódzkiego lub województwa.

Herb stanowi tarczę wysokości 5,5 cm z wyhaftowanym lub nadrukowanym godłem. Na tarczy nad rysunkiem znajduje się napis podający nazwę chorągwi (Warszawa, Mazowsze, Katowice itp.).

8.2. Jeżeli miejscowość będąca siedzibą drużyny posiada swój herb, komenda chorągwi zezwala na noszenie tego herbu zamiast wymienionego w punkcie 8.1.

Rysunki herbów miejscowości powinna zatwierdzić komenda chorągwi po zasięgnięciu odpowiednich opinii fachowych. Na herbach tych nie umieszcza się napisów z nazwą miejscowości.

8.3. Herb nosi się na lewym rękawie munduru 10 cm poniżej wszycia naramiennika. (Instruktorzy nie noszą herbu; w to miejsce noszą lilijkę instruktorską. Patrz pkt 2.5.).

9. Nazwa miejscowości

9.1. Pod tarczą herbową umieszczona jest na wstążce nazwa miejscowości — siedziby drużyny.

9.2. Wstążka powinna być barwy zielonej, wielkości 80×20 mm. Haft lub nadruk — czarne.

Uwaga: Zuchy nie noszą odznak środowiska

V. ODZNAKI FUNKCJI

10. Sznury służbowe

10.1. Odznaką funkcji harcerskiej jest sznur służbowy. Sznur jest oznaką świadczącą o tym, że noszący go pełni określoną funkcję organizacyjną.

10.2. Sznur jest podwójny, długości 50 cm, z suwakiem takiej samej barwy albo związany na węzeł. Niektóre funkcje oznaczone są kolorem suwaka (patrz pkt 10.4.).

10.3. Sznur służbowy nosi się tylko na mundurze. Zakłada się go na lewy naramiennik, drugi zaś koniec z przymocowanym gwizdkiem chowa się do lewej kieszeni munduru. Sznury zastępców komendantów od szczebla komendy hufca noszone są pod lewym naramiennikiem, dookoła ramienia. Sznury członków i instruktorów komend nosi się pod kołnierzem a końce wpuszcza do lewej kieszeni.

10.4. Odznaki funkcji są następujące:

- szeregowy — sznur szary noszony z ramienia;
- zastępowy — sznur brązowy noszony z ramienia;
- przyboczny — sznur zielony noszony z ramienia;
- drużynowy — sznur granatowy noszony z ramienia;
- starszy drużynowy (szczepowy) — sznur granatowy ze srebrnym suwakiem noszony z ramienia;
- hufcowy — sznur srebrny noszony z ramienia;
- z-ca hufcowego — sznur srebrny noszony pod ramię;
- członek komendy hufca, lub instruktor komendy hufca mianowany rozkazem — sznur srebrny noszony na szyi;
- komendant chorągwi — sznur złoty noszony z ramienia;
- z-ca komendanta chorągwi — sznur złoty noszony pod ramię;
- członek komendy chorągwi lub instruktor komendy chorągwi mianowany rozkazem — sznur złoty noszony na szyi;
- naczelnik Harcerstwa — sznur skórzany noszony z ramienia;
- z-ca naczelnika Harcerstwa — sznur skórzany noszony pod ramię;
- członek GKH lub instruktor GKH mianowany rozkazem — sznur skórzany noszony na szyi.

Uwaga: Członkowie władz harcerskich tj. komend hufców, komend chorągwi i Głównej Kwatery Harcerstwa pozostający we władzach z wyboru (w myśl O3-II/57 Instrukcji o organizacji hufca harcerstwa, O4-II/57 Instrukcji o wyborach władz w chorągwiach) noszą odpowiednio przysługujące im sznury służbowe z dwoma suwakami.

Współpracownicy komend poszczególnych szczebli noszą sznury odpowiedniego rodzaju tylko podczas pełnienia czynności służbowych w stosunku do podległych jednostek na wyższe zlecenia komendantów

(Naczelnika). W tym wypadku noszą sznury na szyi podobnie jak członkowie i instruktorzy odpowiednich komend.

10.5. W Naczelnej Radzie Harcerskiej są następujące odznaki funkcji:

- przewodniczący NRH — sznur biały noszony z ramienia;
- wiceprzewodniczący NRH — sznur biały noszony pod ramię;
- członek Prezydium NRH — sznur biały noszony na szyi.

Członkowie Naczelnej Rady Harcerskiej nie noszą specjalnych sznurów służbowych.

11. Odznaki funkcji wychowawczych

11.1. Odznaką szóstkowego jest krokiewka (piątka rzymska odwrócona wierzchołkiem do góry) koloru chusty, kształtu trójkąta równobocznego o boku 40 mm. Szerokość — 10 mm.

11.2. Odznakę szóstkowego nosi zuch po wybraniu go lub wyznaczeniu szóstkowym i wpisaniu tej decyzji do księgi drużyny.

11.3. Odznakę szóstkowego nosi się na lewym rękawie munduru 10 cm od wszycia rękawa.

11.4. Zuchy nie noszą sznurów służbowych.

V. ODZNAKI SPRAWNOŚCI

12. Odznaki sprawności harcerskich

12.1. Odznaką zdobytej sprawności jest krążek materiału mundurowego o średnicy 30 mm z wyhaftowanym lub nadrukowanym symbolem sprawności podanym przy tekstach prób na sprawności.

12.2. Odznaki sprawności nosi się na prawy rękawie powyżej łokcia przyszyte w trzech rzędach. Odznaki sprawności służby zdrowia (ratowniczej) powinny być umieszczone w górnych rzędach.

13. Odznaki sprawności wychowawczych

13.1. Odznaki sprawności wychowawczych mają kształt trójkątów równobocznych z zaokrąglonymi wierzchołkami, obróconych jednym wierzchołkiem ku dołowi. Wymiar boków trójkąta (przed zaokrągleniem wierzchołków) wynosi 35 mm. Na trójkącie wyhaftowany lub nadrukowany jest symbol sprawności.

13.2. Oznaki te nosi się przyszyte na prawym rękawie munduru, podobnie jak sprawności harcerskie.

13.2. ODZNAKI HONOROWE I PAMIĄTKOWE

14. Odznaczenia honorowe

14.1. Przy mundurach harcerskich można nosić odznaczenia honorowe harcerskie, wojskowe i cywilne. Nosi się je pod krzyżem harcerskim w kolejności: odznaczenia polskie wojskowe, cywilne, harcerskie, a następnie państw obcych wojskowe i cywilne.

15. Odznaki pamiątkowe

15.1. Przy mundurach harcerskich można nosić odznaki pamiątkowe harcerskie uznane przez byłe Naczelnictwo ZHP i byłą Główną Kwaterę Harcerzy i Główną Kwaterę Harcererek. Zezwala się również na

noszenie jako odznaki pamiątkowej znaczka Organizacji Harcerskiej. Na noszenie innych odznak wydaje zezwolenie GKH, ogłaszając je w rozkazie.

15.2. Na wydanie przez jednostki organizacyjne odznak pamiątkowych może udzielić zezwolenia tylko GKH po przedstawieniu wniosków przez właściwe komendy chorągwi.

15.3. Poza pamiątkowymi odznakami harcerskimi można przy mundurach harcerskich nosić zdobyte

odznaki sportowe i turystyczne (np. odznaki turystyczne PTTK, SPO itp.).

15.4. Odznaki pamiątkowe nosi się na lewej kieszeni munduru.

IV. KONTROLA ODZNAK

Kontrolę odznak mają prawo przeprowadzać członkowie komend na podległym obszarze, a prócz tego delegowani wizytatorzy władz zwierzchnich.

• Załącznik do Instrukcji o odznakach harcerskich i zuchowych (Z3-V/57)

ODZNAKI HARCERSKIE I ZUCHOWE

ODZNAKI ORGANIZACYJNE, PRZYNALEŻNOŚCI DO DRUŻYNY, ŚRODOWISKA I FUNKCJI

- 1.1. Krzyż harcerski jest tradycyjną odznaką Związku Harcerstwa Polskiego.
- 1.2. Krzyż harcerski tłoczony jest z metalu i jest oksydowany. Wysokość krzyża wynosi 25 mm.

- 1.8. Krzyż harcerski nosi się przypięty na 2 cm nad środkiem lewej górnej kieszeni munduru...

- 2.1. Lilijka jest tradycyjną odznaką ruchu harcerskiego...
- 2.2. Lilijka harcerska tłoczona jest z metalu, posiada wysokość 30 mm. Lilijki są oksydowane lub barwy złotej.

- 2.3. Lilijkę nosi się na przodzie czapki i beretu lub z boku furażerki. Lilijkę oksydowaną nosi młodzież harcerska, lilijkę złotą — instruktorzy.

- 2.4. Prócz tego lilijkę oksydowaną noszą nad lewą górną kieszenią munduru (w miejsce krzyża) harcerze przysięgli do drużyny, przed przyrzeczeniem.

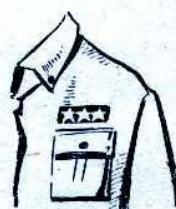
- 2.6. Prócz lilijek tłoczonych w metalu do odznak organizacyjnych należy lilijka instruktorska wycięta z sukna wysokości 6 cm, naszyta na lewym rękawie munduru 10 cm od wszycia naramiennika...

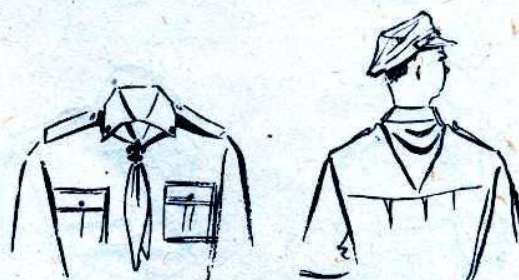
3.1. Odznaką zuchów jest główka białego orła na tle żółtej tarczy wschodzącego słońca. Podstawę stanowi czerwona, prostokątna tarczka z napisem „Zuch”. Odznaka wykonana jest z białego metalu i kolorowych emalii.

3.4. Odznakę nosi zuch na mundurze w miejscu krzyża harcerskiego....

4.1. Odznaką stopni zuchowych, zwanych gwiazdkami są srebrne pięcioramiennne gwiazdki z blachy, o rozpiętości ramion 7 mm, kształtu normalnych gwiazdek oficerskich. Gwiazdki noszone są na podkładkach koloru chusty drużyny. Podkładki stanowią mogą kółka o średnicy 10 mm lub wspólny pod wszystkie gwiazdki pasek o szerokości 10 mm.

5.1. Drużyna harcerska posiada swój kolor, wybrany przez harcerzy. Odznaką przynależności do danej drużyny jest chusta harcerska tegoż koloru.

5.2. Chusta stanowi trójkąt jednolitego materiału o bokach 70 x 70 x 100 cm.

5.3. Chustę nosi się pod kołnierzem munduru, spiętą z przodu odpowiednim suwakiem lub związaną na węzeł pionski. Końce chusty powinny spadać swobodnie.

6.1. Każda drużyna harcerska posiada w hufcu swój numer. Numer ten noszą harcerze na naramiennikach w postaci metalowych cyferek wysokości 20 mm.

Cyfry mogą być również wyszywane. Pod cyferkami znajduje się podkładka szerokości 25 mm koloru chusty.

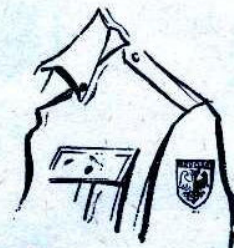
7.1. Odznaką przynależności zucha do drużyny jest chusta koloru wybranego przez drużynę (podobnie jak u harcerzy).

7.2. Prócz tego zuchy noszą odznakę drużyny, którą stanowi wycięty z filcu lub wyhaftowany symbol drużyny związany tematycznie z jej nazwą (np. drużyna „Zręcznych wiewiórek” może nosić wyciętą z filcu sylwetkę wiewiórki). Odznaka drużyny może być również wykonana z metalu. Odznaki te nosi się na biece.

8.1. Młodzież harcerska nosi na mundurze herb jako symbol przynależności do rodziny harcerskiej swojej ziemi. W zasadzie nosi się herb uznany jako herb chorągwi. Jest to herb miasta wojewódzkiego lub województwa. Herb stanowi tarczę wysokości 5,5 cm z wyhaftowanym lub nadrukowanym godłem. Na tarczy nad rysunkiem herbu znajduje się napis podający nazwę chorągwi (Warszawa, Mazowsze, Katowice itp.).

8.2. Jeżeli miejscowość będąca siedzibą drużyny posiada swój herb, komenda chorągwi zezwala na noszenie tego herbu zamiast wymienionego w pkt 8.1.

8.3. Herb nosi się na lewym rękawie munduru 10 cm poniżej wszycia naramiennika. (Instruktorzy nie noszą herbu; w to miejsce noszą lilijkę instruktorską).

9.1. Pod tarczą herbową umieszczona jest na wstążce nazwa miejscowości — siedziby drużyny.

9.2. Wstążka winna być barwy zielonej, wielkości 80x20 mm. Haft lub nadruk — czerwony.

10.1. Odznaką funkcji harcerskiej jest sznur służbowy. Sznur jest odznaką świadczącą o tym, że noszący go pełni określoną funkcję organizacyjną.

10.2. Sznur jest podwójny, długości 50 cm z suwakiem takiej samej barwy, albo związany na węzeł.

10.3. Sznur służbowy nosi się tylko na mundurze. Zakłada się go na lewy naramiennik, drugi zaś koniec z przymocowanym gwizdkiem chowa się do lewej kieszeni munduru...

10.3. Sznury zastępców komendantów od szczebla komendy hufca noszone są pod lewym naramiennikiem dookoła ramienia.

10.3. Sznury członków i instruktorów komend nosi się pod kołnierzem, a końce wpuszcza do lewej kieszeni.

10.4. Członkowie władz harcerskich z wyboru noszą odpowiednio przystępujące im sznury służbowe z dwoma suwakami.

11.1. Odznaką szóstkowego jest krokiewka (piątka rzymska odwrócona wierzchołkiem do góry) koloru chusty, kształtu trójkąta równobocznego o boku 40 mm. Szerokość — 10 mm.

11.3. Odznakę szóstkowego nosi się na lewym rękawie munduru 10 cm od wszycia rękawa.

ODZNAKI SPRAWNOŚCI

12.1. Odznaką zdobytej sprawności harcerskiej jest krążek materiału mundurowego o średnicy 30 mm z wyhaftowanym lub nadrukowanym symbolem sprawności podanym przy tekstach prób na sprawności.

12.2. Odznaki sprawności nosi się na prawym rękawie powyżej łokcia przyszyte w trzech rzędach. Odznaki sprawności służby zdrowia (ratownicze) powinny być umieszczone w górnych rzędach.

13.1. Odznaki sprawności zuchowych mają kształt trójkątów równobocznych z zaokrąglonymi wierzchołkami, obróconych jednym wierzchołkiem ku dołowi. Wymiar boków trójkąta (przed zaokrągleniem wierzchołków) wynosi 35 mm. Na trójkącie wyhaftowany lub nadrukowany jest symbol sprawności.

13.2. Odznaki te nosi się przyszyte na prawym rękawie munduru, podobnie jak sprawności harcerskie.

Odznaki sprawności harcerskich

Część I

Dla młodszych harcerzek i harcerzy

Na wycieczce

Kucharz

Kuchcik

Lekka stopa

Podróżnik

Przewodnik

Saper

Sobieradek obozowy

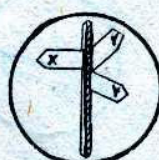
Sygnalista

Terenoznawca

Wędownik

Wszędobylski

Zwiadowca

W polu i w lesie

Leśnik

Ogrodnik

Opiekun zwierząt

Przyjaciół lasu

Przyjaciół ptaków

Rolnik

Sprawność
„zielonego frontu“

Wodniak

Przy harcerskim ognisku

Aktor

Dobosz

Grajek

Kronikarz

Kukielkarz

Pieśniarz

Przyjaciół książek

Reżyser

Śpiewak

Sprawność festiwalowa
„Przyjaźń“

Wodzirej

Tancerz

Trębacz

Zdobnik

Harcerz to potrafi.

Chemik-czarodziej

Konstruktor

Łącznościowiec

Majster
do wszystkiego

Mechanik

Sobieradek

Sprawne ręce

Przyjaciół najmłodszych

Opiekun dzieci

W służbie zdrowia

Higienista

Pionier zdrowia

Ratownik

Sanitariusz

Silni i sprawni

Akrobata

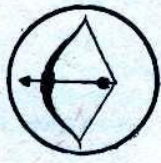
Eskimos

Kolarz

Lekkoatleta

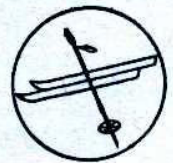
Lucznik

Łyżwiarz

Mistrz boiska

Narciarz

Piłkarz

Pływak

Saneczkarz

Skoczek

Odznaki sprawności ruchowych

Część I i II

Ciekawi ludzie — ciekawe instytucje

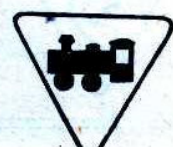
Aktor

Bartnik

Gospoia

Kolejarz

Leśnik

Listonosz

Lotnik

Murarz—Murarka

Sklepowa-Sklepowy

Strażak

W lesie, nad wodą, w polu, na łące

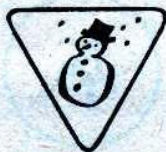

Przyjaciół lasu

Ptasi opiekun

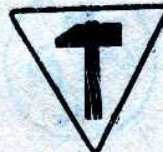
Zawsze i wszędzie sobie radzi

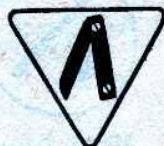
Człowiek zimny

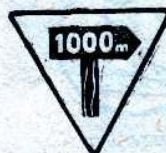
Kuchcik

Majsterklepka

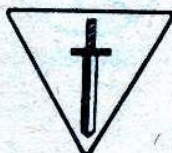
Porządnicki-
Porządnicka

Sobieradek

Wszędobylski

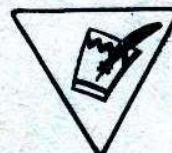
Wielkie przygody — szeroki świat

Bolkowy woj

Eskimos

Janosik

Krasnoludek

Pan Twardowski

Partyzant

Powstaniec

Słowianin-Słowianka

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 11 czerwca 1957 rok

ROZKAZ L. 14/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam sprawność festiwalową „Przyjaźń”.
Warunki próby w załączniku do niniejszego rozkazu.

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuję do wiadomości wyniki wyborów w następujących chorągwiach:

Chorągiew Gdańska
wybrani w dniu 30 V 1957 r.

Bożena Domańska
Józef Grzesiak

Jerzy Irzykowski
Witold Kaczmarek
Jadwiga Luśniak
Małgorzata Musiakowa
Mieczysław Preiss
Stefania Stipal
Irena Szymborska
Ferdynand Trapp
Jan Winklewski

Chorągiew Krakowska
wybrani w dniu 9 VI 1957 r.

Anna Andrusikiewicz
Czesław Dejnarowicz
Franciszek Dębski
Leon Dmytrowski
Eugeniusz Fik
Krystyna Gorgoń

Aleksander Kołpa
Jerzy Parzyński
Władysław Piliński
Tadeusz Rokossowski
Bogusław Rybski

Chorągiew Zielonogórska

wybrani w dniu 9 VI 1957 r.

Tadeusz Bedus
Eligiusz Borda
Wiesław Cieśla
Anna Masłowiec
Olga Modzelewska
Franciszek Nowak
Zbyszko Pacholski
Zygmunt Piechowiak
Benedykt Piekarski
Henryk Stasiak
Jerzy Wybieralski

Chorągiew Łódzka

Przyjmuję do wiadomości rezygnację z członka komendy chorągwi dh. Jerzego Kasprzyka.

6.2. Mianowania komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendy kandydatów mianuję komendantem chorągwi:

Chorągiew Gdańska — Józef Grzesiak
Chorągiew Krakowska — Eugeniusz Fik
Chorągiew Zielonogórska — Tadeusz Bedus

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Gdańskiej mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Jadwiga Luśniak
Z-ca Komendanta Chorągwi — Ferdynand Trapp
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Jadwiga Luśniak
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Ferdynand Trapp
Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Irena Szymborska
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Jan Winklewski
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Bożena Domańska
Kierownik Wydziału Zuchów — Mieczysław Preiss
Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Jan Górzewski
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Jerzy Irzykowski
Sekretarz Komendy — Witold Kaczmarek

W Komendzie Chorągwi Krakowskiej mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Anna Andrusikiewicz

W Komendzie Chorągwi Zielonogórskiej mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Henryk Stasiak

6.6. Inne zwolnienia w komendach chorągwi

Chorągiew Łódzka

Zwalniam na własną prośbę z funkcji z-cy kierownika wydziału harcerskiego dh. Jerzego Kasprzyka.

8. MIANOWANIA INSTRUKTORÓW

8.1. Lista zarejestrowanych instruktorów (zweryfikowanych)

Podaję do wiadomości listę instruktorów zweryfikowanych przez Centralną Komisję Weryfikacyjną:

Główna Kwatera Harcerstwa i redakcje pism harcerskich

Jerzy Breitkopf, podharcistrz
Jan Kinast, harcistrz
Jerzy Klima, podharcistrz
Mieczysław Kłos, harcistrz
Anatol Lulewicz, podharcistrz
Józef Pietruszka, podharcistrz
Waldemar Rolbiecki, harcistrz

Chorągiew Białostocka

Jadwiga Jędrachowicz, działacz
Jan Jędrachowicz, harcistrz
Ryszard Weber, drużynowy po próbie (phm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Gdańska

Stefania Stipal, harcistrzyni

Chorągiew Kielecka

Tadeusz Król, podharcistrz

Chorągiew Krakowska

Rudolf Korzeniowski, harcistrz

Chorągiew Lubelska

Aleksander Wojno, harcistrz

Chorągiew Łódzka

Jerzy Kasprzyk, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)
Władysława Matuszewska, harcistrzyni
Józef Niewiadomski, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 13/57)

Chorągiew Mazowiecka

Ryszard Wodzyński, harcistrz

Chorągiew Olsztyńska (Warmińsko-Mazurska)

Leszek Błaszczuk, podharcistrz
Damuta Duda, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)
Wincenty Mroczkowski, instruktor bez stopnia

Chorągiew Opolska

Jerzy Bilik, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)
Stefan Grobelny, podharcistrz
Marian Jędrzejewski, instruktor bez stopnia
Emil Włodarczyk, instruktor bez stopnia

Chorągiew Rzeszowska

Stanisław Nowakowski, harcmistrz

Chorągiew Szczecińska

Rudolf Rollinger, harcmistrz

Chorągiew Warszawska

Lech Froelich, podharcmistrz (z wnioskiem o mianowanie harcmistrzem)

Tadeusz Missala, harcmistrz

Zofia Wołowska, harcmistrzyni

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Bogusław Glaser, harcmistrz

Antoni Gregorkiewicz, harcmistrz

Ewa Winiewicz-Zającowa, drużynowa po próbie

8.2. Przyznanie stopnia harcmistrza

Na wniosek Centralnej Komisji Weryfikacyjnej Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 11 czerwca 1957 roku przyznała stopień harcmistrza druhom:

Chorągiew Warszawska

phm. Stefan Sosnowski

phm. Jan Rocki

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

phm. Zygfryd Musiński

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Załącznik do rozkazu Główny Kwatery
Harcerstwa L. 14/57, pkt 1.1.a. z dnia
11 czerwca 1957 roku

Warszawa, dnia 11 czerwca 1957 roku

SPRAWNOŚĆ FESTIWALOWA „PRZYJAŻŃ”

1. Zna i umie zaśpiewać hymn ŚFMD i piosenkę festiwalową.
2. Wie co to jest ŚFMD i kiedy powstała, wymieni kiedy i gdzie oraz pod jakimi hasłami odbywały się poprzednie Festiwale Młodzieży.
3. Zbierze materiał o życiu młodzieży jednego z krajów biorących udział w Festiwalu i opracuje go w wybranej przez siebie formie.
4. Brał udział w pracy wykonywanej przez drużynę lub zastęp w związku z Festiwalem.
5. Nawiązał kontakt listowny z młodzieżą w innych krajach.
6. Brał udział w zorganizowaniu ogniska „Festiwalowego”.
7. Zna i potrafi poprowadzić w zastęp lub w drużynie gry, tańce, korowody festiwalowe ze śpiewem. Albo zna i śpiewa przynajmniej 3 pieśni innych narodów (ludowe, młodzieżowe, rewolucyjne).

U w a g i:

Przygotowywać się do zdobywania sprawności można na różnych zajęciach w drużynie, zastępie i na obozach w okresie przed Festiwalem.

Do próby końcowej należy przystąpić w dniach trwania Festiwalu.

Sprawność można zdobywać do 31 VIII 1957 roku.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 26 czerwca 1957 roku

ROZKAZ L. 15/57**1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE****1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów**

a) Zatwierdzam „Z6-VI/57 Instrukcję o znaku drużyny zuchów”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdzam „S3-VI/57 Instrukcję o zdobywaniu i przyznawaniu gwiazdek i sprawności zuchowych”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

c) Zatwierdzam „Regulamin prób gwiazdek zuchowych”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

d) Zatwierdzam „A4-VI/57 Instrukcję o Księdze drużyny, księdze pracy drużynowego zuchów i innych dokumentach obowiązujących w drużynie zuchów”. Instrukcja ta stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE**2.1. VI Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów**

Zatwierdzam skład kierownictwa harcerskiej delegacji na VI Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów w Moskwie:

Członek kierownictwa polskiej delegacji z ramienia GKH — Jan Kinast

Komendant delegacji harcerskiej — Janusz Przedborski
Członkowie komendy

Jerzy Dargiel (sprawy artystyczne)
Roman Muranyi (sprawy programowe)
Wojciech Jaskot (oboźny).

Z ramienia Prezydium NHR w skład delegacji wchodzi dh Oskar Zawrocki.

2.2. II Zlot Izvidnickiej Organizacji w Pale — Jugosławia

Zatwierdzam skład kierownictwa harcerskiej delegacji na Zlot Izvidnickiej Organizacji (Organizacja Zwiadowców), którzy odbędą się w Pale, w Jugosławii w dniach 9—16 sierpnia br.:

Kierownik delegacji harcerskiej — Jacek Węgrzynowicz

członkowie kierownictwa — Romana Boniecka i Piotr Rządca

drużynowy drużyny złotowej — Aleksander Haupt
oboźny — Jan Oramis

3. WYDAWNICTWA

3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane

Polecam do użytku służbowego następujące książki i broszury:

dr Józefina Lapińska — Harcerka na zwiadach. Nakładem CSH

dr Władysław Szczygiel — Jak prowadzić zastęp harcerski. Nakładem Komendy Chorągwi Krakowskiej

dr Władysław Szczygiel — Jak prowadzić drużynę harcerską. Nakładem CSH

Jedziemy na obóz — na zlecenie GKH nakład CSH

Na harcerskim tropie. Wyd. GKH

Wędrujemy. Wyd. GKH

dr Bogumił Panas — Harcerz w służbie zdrowia. Wyd. MON

Jerzy Parzyński — Obóz harcerski. Nakładem Chorągwi Krakowskiej

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuję do wiadomości wyniki wyborów do Komendy Chorągwi Warszawskiej, które odbyły się w dniu 11 VI 1957 roku:

Jerzy Fiutowski
Stefan Garwacki
Jadwiga Gronostajska
Antonina Gurycka
Marian Jezierski
Stanisław Milewski
Jan Rossman
Stefan Sosnowski
Zygmunt Syrokowski
Halina Walter
Anna Zawadzka

6.2. Mianowanie komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendę kandydatów mianuję komendantem Chorągwi Warszawskiej dh Jerzego Fiutowskiego.

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Warszawskiej mianuję:

I Z-ca komendanta chorągwi — Jadwiga Gronostajska

W Komendzie Chorągwi Katowickiej mianuję:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Rudolf Tomanek
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Antoni Włodek
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Piotr Frydel

Kierownik Wydziału Zuchów — Marek Cwiakowski
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Emanuel Sikora

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Władysław Perkowski

Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Bogusław Jakubowicz

Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Jan Kret

W Komendzie Chorągwi Szczecińskiej mianuję:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Jadwiga Franczak

Z-ca Komendanta Chorągwi — Jerzy Ebert

Sekretarz Komendy Chorągwi — Józef Kowalski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Wojciech Padyjasek

Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Antoni Zajac

Kierownik Wydziału Zuchów — Marian Sławiński

Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Leszek Ledworowski

Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Stanisław Gabrysiak

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Edmund Seredyński

Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Zygmunt Kupczyński

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez — Marian Biczek

Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Henryk Dynarowski

Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Ryszard Matłęga

W Komendzie Chorągwi Krakowskiej mianuję:

Z-ca Komendanta Chorągwi — Tadeusz Rokossowski

Z-ca Komendanta Chorągwi — Bogusław Rybski

Kierownik Wydziału Harcerskiego — Czesław Dejnarowicz

Kierownik Wydziału Kształcenia — Tadeusz Rokossowski

Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia — Maria Lyczko

Kierownik Wydziału Zuchów — Leon Dmytrowski
 Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Franciszek Dębski
 Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Bogusław Rybski
 Kierownik Sam. Referatu Obozów — Władysław Piłiński
 Z-ca Kierownika Sam. Referatu Obozów — Janina Ignaszek
 Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Jerzy Parzyński
 Z-ca Sam. Referatu Osobowego — Stanisław Wallawender
 Kierownik Wydziału Finansowo-Gospodarczego — Krystyna Gongoń
 Sekretarz Komendy Chorągwi — Maksymilian Kołpa

6.8. Komisje weryfikacyjne

Na podstawie wniosków komend po przeprowadzeniu weryfikacji przez Centralną Komisję Weryfikacyjną, mianują komisje weryfikacyjne przy komendach chorągwi:

Chorągiew Gdańska

Józef Grzesiak — przewodniczący
 Teodor Delong
 Zofia Polkowska
 Henryk Rose
 Stefania Stipal

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Jerzy Kurzawski — przewodniczący
 Józef Makowski
 Stefan Tomaszewski
 Tadeusz Wilk
 Zofia Wiśniewska

8. MIANOWANIA INSTRUKTORÓW

8.1. Lista zarejestrowanych instruktorów (zweryfikowanych)

Podaję do wiadomości listę instruktorów zweryfikowanych przez Centralną Komisję Weryfikacyjną.

Naczelna Rada Harcerstwa

Chmieleńska Irena, instruktor bez stopnia

Główna Kwatera Harcerstwa, redakcja pism harcerskich

Teodor Bartnik, harcemistrz
 Henryk Bioski, instruktor bez stopnia
 Stanisław Borowiecki, instruktor bez stopnia
 Janusz Domagalik, instruktor bez stopnia
 Bogumiła Kosmala, instruktor bez stopnia
 Jerzy Krępa, przewodnik
 Anna Loskowa, instruktor bez stopnia
 Jerzy Szewczyk, podharcemistrz
 Alfons Zawada, harcemistrz
 Marian Zimiński, instruktor bez stopnia

Chorągiew Gdańska

Teodor Delong, harcemistrz
 Bożena Domańska, harcemistrzyni

Witold Kaczmarek, harcemistrz
 Zofia Polkowska, harcemistrzyni
 Henryk Rose, podharcemistrz
 Ferdynand Trapp, harcemistrz

Chorągiew Katowicka

Józef Haensel, harcemistrz
 Bogusław Jakubowicz, harcemistrz
 Emanuel Sikora, podharcemistrz
 Rudolf Tomanek, harcemistrz
 Antoni Włodek, harcemistrz

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Jerzy Kurzawski, podharcemistrz
 Stefan Tomaszewski, harcemistrz

Chorągiew Mazowiecka

Ładysław Żelazowski, harcemistrz

Chorągiew Olsztyńska

Paweł Szawłowski, podharcemistrz
 Ryszard Kiełbowicz, przewodnik

Chorągiew Szczecińska

Jerzy Ebert, podharcemistrz
 Stanisław Gabrysiak, podharcemistrz
 Marian Sławiński, przewodnik

Chorągiew Warszawska

Edmund Pokrzywa, harcemistrz

Chorągiew Wrocławska (Dolnośląska)

Danuta Zwolińska, przewodnik

8.3. Przyznanie stopnia podharcemistrza

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 25 VI 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) druhom:

Główna Kwatera Harcerstwa

Edmund Antkowiak

Chorągiew Poznańska (Wielkopolska)

Wiesław Bogusławski
 Dionizy Gielnik
 Józef Sypniewski
 Leonard Walony

Chorągiew Warszawska

Stefan Garwacki

Chorągiew Wrocławska

Janusz Jarosiński

Chorągiew Zielonogórska

Krystian Kidawa
 Piotr Kotapski

Główna Kwatera Harcerstwa w dniu 25 VI 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) ze specjalnością zuchową druhom:

**Główna Kwatera Harcerstwa, redakcje pism
harcerskich**

Adam Kiewicz
Zdzisława Szkodówna

Chorągiew Krakowska

Zbigniew Bojda
Juliusz Langner

Chorągiew Kielecka

Zbigniew Socha

Chorągiew Koszalińska

Henryk Iwański

Chorągiew Łódzka

Jolanta Górnicka

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Jerzy Skowroński

Chorągiew Poznańska (Wielkopolska)

Teresa Frasz
Marian Kubicki

Chorągiew Rzeszowska

Marian Pionk

Chorągiew Szczecińska

Alicja Auksztulewicz

Chorągiew Warszawska

Zofia Baranowicz
Jędrzej Tucholski

C z u w a j !

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.a. z dnia
25 czerwca 1957 roku

Z6-VI/57 INSTRUKCJA O ZNAKU DRUŻYNY ZUCHÓW**1. Znak drużyny zuchów**

1.1. Drużyny zuchów nie posiadają sztandarów ani proporców. Miejsce sztandaru zajmuje w życiu drużyny zuchów — znak. Rola jego jest jednak inna niż sztandaru drużyny harcerskiej.

1.2. Znak jest to symbol, związany tematycznie z nazwą drużyny. Umocowany on jest na drzewcu o średnicy 2—3 cm, długości około 2 metrów.

1.3. Znak może posiadać drużyna zuchów przyjęta do ZHP.

1.4. W zasadzie znak powinien być zaprojektowany i wykonany przez zuchów wspólnie z drużynowym. Nie wyklucza to pomocy rodziców lub sympatyków drużyny.

1.5. Pierwsze wyjście znaku „w świat” powinno mieć w drużynie uroczysty charakter.

2. Rola znaku w drużynie

2.1. Znak towarzyszy drużynie we wszystkich wychowowych poczynaniach, „chodzi” z zuchami na wycieczki i na defilady, „wyjeżdża” na kolonie i „asystuje” zbiórkom.

2.2. Do noszenia znaku drużyny wyznacza się wyróżniających zuchów, zwyczajowym trybem przyjętym w drużynie.

2.3. Na znaku odzwierciadla się ważniejsze wydarzenia w życiu drużyny:

- po każdorazowym zdobyciu przez drużynę sprawności na drzewce nabija się metalową oznakę danej sprawności (można również tradycyjnym zwyczajem przypinać wstążki z nazwiskami zuchów);
- nazwiska zuchów, którzy zdobyli gwiazdki, wypisuje się na kolorowych wstążkach; przypina się je do znaku;
- różne inne wydarzenia „zapisuje” się na znaku w sposób dowolny, ustalony przez drużynowego wspólnie z zuchami.

2.4. Zuchy traktują znak z szacunkiem: przechowują go w odpowiednim miejscu w okresie między zbiórkami. Na zbiórkach i wycieczkach, w czasie gier i zabaw ustawiają go na honorowym miejscu (w środku koła, na wzgórzu itp.).

2.5. Znakowi nie oddaje się honorów w tej formie jak sztandarowi i proporcom w drużynie harcerskiej.

3. Przepisy końcowe

3.1. W wypadku rozwiązania drużyny znak przechowywany jest w komendzie hufca.

3.2. W wypadku, jeśli wszystkie zuchy zostały przekazane do drużyny harcerskiej a równocześnie do drużyny przyjęto dzieci z klas młodszych i zachowano ciągłość pracy (w nazwie, tradycyjnych zwyczajach) — znak pozostaje w drużynie. Przekazanie znaku nowym zuchom odbywa się uroczystie.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWAZałącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.b. z dnia
25 czerwca 1957 rokuS3-VI/57 INSTRUKCJA
O ZDOBYWANIU I PRYZYNAWANIU GWIAZDEK I SPRAWNOŚCI ZUCHOWYCH

Prawo zucha, obietnica zucha oraz próby gwiazdek i sprawności zuchowych tworzą jednolity system treści i środków wychowawczych, pomagających drużynowemu kształtować charakter i postawę zucha.

W tym systemie:

- Prawo określa podstawowe zadania wychowania zuchowego. Dla zucha stanowi zrozumiałą wskazówkę, wskazującą mu kierunek „pracy nad sobą”.
- Gwiazdki — to kolejne szczeble stale wzrastających wymagań, coraz bliższych wzorowi nakreślonemu w prawie a jednocześnie atrakcyjny bodziec, zachęcający dziecko do stawiania sobie coraz większych wymagań.
- Obietnica — składana w dniu przyjęcia do zuchów, powtarzana każdorazowo w dniu otrzymania kolejnej gwiazdki i zawsze na uroczystej zbiórce, w bogatej oprawie zuchowych obrzędów — oddziałuje na zuchów w sposób emocjonalny, podkreślając znaczenie dobrowolnego zobowiązania się do przestrzegania wskazań prawa.

W ten sposób system ten stanowi podstawę samowychowania w drużynie zuchów, umożliwia drużynowemu kierowniczą rolę w samowychowaniu, zawierając zarówno program jak i środki kierowania samowychowaniem.

Z kolei gwiazdki i sprawności zakładają zarys programu codziennej działalności drużyny zuchów.

W tym drugim zestawie:

- Próby sprawności zuchowych — to zespół wymagań ukierunkowujący treść cyklicznych zabaw sprawnościowych, podstawowej formy działalności zuchów; ukierunkowujący treść, wskazujący środki, ale nie usztywniający inicjatywę drużynowego.
- Próby gwiazdek — to kłamra spinająca w jedną całość pozornie niezwiązane ze sobą cykle sprawnościowe, to okresowa wytyczna tak do pracy wychowawczej, jak i budowy programów zajęć zuchowych.

1. Gwiazdki zuchowe

1.1. Gwiazdki spełniają w ruchu zuchowym rolę stopni organizacyjnych. Nazwa „gwiazdka” zamiast „stopień” podkreśla różnice między gwiazdkami zuchowymi a stopniami harcerskimi.

1.2. W okresie zuchowania zuch może zdobyć trzy gwiazdki:

- gwiazdkę „zucha-ochoczego” (pierwszą),
- gwiazdkę „zucha-sprawnego” (drugą),
- gwiazdkę „zucha-gospodarza” (trzecią).

1.3. Zadaniem drużynowego w okresie zdobywania gwiazdki „zucha-ochoczego” jest umożliwienie zuchowi wykazania chęci zostania dobrym zuchem.

1.4. Zadaniem drużynowego w okresie zdobywania gwiazdki „zucha-sprawnego” jest stworzenie warunków do ogólnego usprawnienia zucha, przyswojenie mu szeregu umiejętności, aby mógł sobie zawsze radzić, zachować się jak zuch w różnych okolicznościach.

1.5. Zadaniem drużynowego w okresie zdobywania gwiazdki „zucha-gospodarza” jest organizowanie takich zajęć, które pozwalałyby zuchowi zadokumentować swój aktywny, gospodarski stosunek do otoczenia.

1.6. Wymagania prób gwiazdek sformułowane są dla drużynowych. Zuchy zapoznają się z wymaganiami bez pomocy tekstu.

1.7. W zakres próby na każdą z gwiazdek wchodzi następujące rodzaje wymagań:

- wymagania mówiące w sposób bezpośredni o postawie zucha, nadające ton całej próbie;
- wymagania z zakresu umiejętności współżycia z zespołem drużyny i „doświadczenia” zuchowego;
- wymagania z zakresu higieny osobistej i dbałości o zdrowie;
- wymagania z zakresu sprawności fizycznej;
- wymagania z zakresu wychowania estetycznego;
- zdobycie kilku — w zasadzie dowolnych — sprawności.

2. Zdobywanie gwiazdek

2.1. Zdobywanie gwiazdek odbywa się zespołowo, całą drużyną.

2.2. Zuch zdobywa każdą kolejną gwiazdkę zasadniczo w ciągu roku zuchowania. Minimalny okres dla zdobycia pierwszej gwiazdki wynosi 6 miesięcy, drugą i trzecią można uzyskać najszybciej w ciągu 9 miesięcy.

2.3. Regulaminy prób w pierwszym rzędzie zobowiązują drużynowego do organizowania takich zajęć, które pozwolą zuchom przygotować się do zdobycia gwiazdki.

2.4. Zuchy przygotowują się do zdobycia gwiazdki przede wszystkim w trakcie normalnych, cyklowych zabaw sprawnościowych (patrz pkt 5.2.). Zbiorek poświęconych specjalnie gwiazdkom — organizuje się nie więcej jak kilka w ciągu roku.

2.5. W celu zdobycia gwiazdki zuch musi dorównać wymaganiom określonym w warunkach dopuszczenia do próby i próbie. Pozostawia się drużynowemu pewną dowolność w zakresie szczegółów (ułatwienie lub utrudnienie pewnych wymagań). Odchylenia nie mogą jednak być zbyt dalekie od regulaminu próby.

2.6. Wymagania kwalifikujące do zdobycia gwiazdki poznaje zuch punktami, dowiadując się o nich od drużynowego w trakcie zuchowych zabaw, gier i ćwiczeń.

Od początku powinien jednak znać i rozumieć nazwę zdobywanej gwiazdki.

2.7. Zdobywanie gwiazdki zakończone jest próbą, mającą formę uroczystego obrzędu.

3. Przyznawanie gwiazdek

3.1. O przyznaniu gwiazdki decyduje drużynowy wspólnie z przybocznym (przybocznymi), oceniając postawę zucha oraz wypełnienie wszystkich warunków przewidzianych regulaminem. Przy podejmowaniu decyzji należy podchodzić w sposób bardzo indywidualny do oceny każdego zucha.

3.2. W wypadkach wątpliwych drużynowy zasięga rady opiekuna lub wychowawcy klasy, w której uczy się zuch.

3.3. Charakter i sposób przeprowadzania próby na gwiazdkę różni się tym od prób na stopnie harcerskie, że jest to raczej obrzęd niż sprawdzian umiejętności.

3.4. Zasadniczo próba nie ma decydującego wpływu na przyznanie gwiazdki, jeśli ocena wypadła pomyślnie.

3.5. W związku z założeniami wymienionymi w pkt 3.3. i 3.4. drużynowy dopuszcza do próby tylko tych zuchów, którym zdecydował przyznać gwiazdkę.

3.6. Oficjalne potwierdzenie przyznania gwiazdki stanowi dokonanie wpisu w „Księdze Drużyny” i w „Legitymacji Zucha”. W drużynach zuchów nie używa się dla tych celów — jak i innych — rozkazu.

4. Sprawności ruchowe

4.1. Regulaminy prób sprawności ruchowych stanowią podstawową wytyczną do budowania programu codziennej działalności drużyny.

4.2. Sprawności ruchowe układają się w cztery grupy tematyczne, odpowiadające czterem kierunkom pracy drużyny zuchów:

— „Ciekawi ludzie — ciekawe instytucje” — to sprawności służące poznaniu takich ludzi jak kolejarz, strażak, listonosz, poczta. Sprawności te wprowadzają zuchów w życie społeczne środowiska.

— „W lesie, nad wodą, w polu, na łące” — to sprawności pomagające zuchom poznać przyrodę, gospodarzyć nią, współżyć z nią.

— „Zuch zawsze sobie radzi” — to sprawności pomagające zdobyć przydatne w życiu codziennym umiejętności, a także oddawać przysługi innym ludziom.

— „Wielkie przygody — szeroki świat” — to sprawności zaspakajające marzenia dzieci o sprawach odległych i nieosiągalnych (podróże, egzotyka, historia, „czarna magia”).

4.3. Regulamin próby każdej sprawności oparty jest o następujący schemat, usiłujący objąć całością kształt wpływów i momentów wychowawczych:

— kształcenie charakteru i postawy zucha (np. odważny jak łotnik, jak strażak każdemu spieszy z pomocą);

— ćwiczenia praktyczne, kształcące, pożyteczne umiejętności;

— wyrobienie fizyczne, wynikające z zagwarantowania zbiórkom warunków zdrowia tj. powietrza, ruchu, słońca;

— rozwój umysłu, przez poznawanie „otaczającego świata” w zabawie i bezpośrednich kontaktach oraz kształcenie orientacji ogólnej.

4.4. Ilość sprawności ruchowych nie jest ograniczona.

4.5. Projekty nowych sprawności ruchowych mogą opracowywać drużynowi, komendy hufców i komendy chorągwi, przysyłając je do zatwierdzenia do Głównej Kwatery Harcerstwa.

4.6. W użytku służbowym mogą znajdować się wyłącznie sprawności zatwierdzone w rozkazie Głównej Kwatery Harcerstwa.

4.7. Próby sprawności ruchowych oraz wzory oznak sprawności ogłaszane są jako załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa.

5. Zdobywanie sprawności

5.1. Sprawności ruchowe zdobywane są zespołowo, całą drużyną.

5.2. Zuchy zdobywają sprawności w zabawach.

5.3. Wymagania sprawności służą za podstawę zaplanowania cyklu 7 — 12 zbiórek sprawnościowych, łączących się tematycznie ze sobą, stanowiących jedną wielką sprawnościową zabawę.

5.4. Niektóre sprawności ruchowe (np. sprawność „sobieradka”) mogą być zdobywane łącznie z innymi. Dotyczy to takich sprawności, które ze względu na wąski temat nie mogą stanowić podstawy zajęć cyklowych.

Uzupełniają one w tym wypadku cykl, zbudowany w oparciu o inną sprawność.

5.5. Warunkiem uzyskania przez zucha sprawności jest systematyczne spełnianie wymagań dotyczących postawy, zawartych zawsze w pkt 1 regulaminu próby oraz opanowanie kilku innych wymaganych umiejętności.

5.6. We wszystkich innych szczegółach zdobywanie sprawności odbywa się podobnie jak zdobywanie gwiazdek (porównaj pkt 2.3., 2.6. i 2.7. niniejszej instrukcji).

6. Przyznawanie sprawności

6.1. Przyznawanie sprawności ruchowych organizowane jest podobnie jak przyznawanie gwiazdek (porównaj pkt 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. i 3.6. niniejszej instrukcji).

7. Przepisy końcowe

7.1. Wydając niniejszą instrukcję Główna Kwatera Harcerstwa unieważnia wszystkie poprzednie regulaminy i instrukcje dotyczące tego przedmiotu.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.c. z dnia
25 czerwca 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

REGULAMIN PRÓB GWIAZDEK ZUCHOWYCH

„ZUCH — OCHOCZY”

I gwiazdka

Dla chłopców

Gwiazdkę „zucha-ochoczego” może otrzymać chłopiec, który conajmniej 6 miesięcy należy do drużyny, wykaże w tym okresie, że **stara się zostać dobrym zuchem** oraz:

1. Umie na pamięć prawo i obietnicę. Zna ukłon, zawołanie i oznaki zuchów, nazwę i barwę drużyny, nazwisko i adres drużynowego.
2. Nie opuszcza zbiórek, nie spóźnia się. Na zbiórki przychodzi czysty.
3. Zdobył conajmniej dwie sprawności. Opowie o kimś, kto zasługuje na miano zucha.
4. Stara się wyręczać rodziców. Zainscenizuje lub opowie coś ciekawego o swojej miejscowości.
5. Umie się bawić w 3 gry bieżne i 3 gry z piłką. Tańczy 3 piosły i śpiewa 3 piosenki.
6. Pomyślnie odbędzie próby:
 - a) „odwagi” (np. przeskoczy przez ogień, skoczy z pewnej wysokości z zawiązanymi oczyma),
 - b) „zręczności” (np. skacze z kamienia na kamień, wejdzie na drzewo).

Dla dziewcząt

Gwiazdkę „zucha-ochoczego” może otrzymać dziewczynka, która conajmniej 6 miesięcy należy do drużyny, wykaże w tym okresie, że **stara się zostać dobrym zuchem** oraz:

1. Umie na pamięć prawo i obietnicę. Zna ukłon, zawołanie i oznaki zuchów, nazwę i barwę drużyny, nazwisko i adres drużynowego.
2. Nie opuszcza zbiórek, nie spóźnia się. Na zbiórki przychodzi schludna i czysta.
3. Zdobyła conajmniej dwie sprawności. Opowie o kimś, kto zasługuje na miano zucha.
4. Stara się wyręczyć rodziców, opiekuje się kwiatami, roślinami w domu lub w klasie. Zainscenizuje lub opowie coś ciekawego o swojej miejscowości.
5. Umie się bawić w 3 gry bieżne i 3 gry z piłką. Tańczy 3 piosły i śpiewa 3 piosenki, ładnie ułoży kwiaty we flakonie.
6. Pomyślnie odbędzie próby.
 - a) „odwagi” (np. wejdzie do ciemnego pokoju, skoczy z pewnej wysokości z zawiązanymi oczyma),
 - b) „zręczności” (np. skacze z kamienia na kamień, łapie piłeczkę odbitą o ścianę, stosując kilka utrudnień).

„ZUCH—SPRAWNY”

II gwiazdka

Dla chłopców

Gwiazdkę „zucha-sprawnego” może otrzymać chłopiec, który conajmniej 9 miesięcy jest „zuchem-ochoczym”, w szkole, w domu i na zbiórkach **nikomu nie sprawia kłopotu, chętnie pomaga rodzicom** oraz:

1. Zna musztrę zuchową i zwyczaje swojej drużyny. Nie trzeba mu rozkazu dwa razy powtarzać.
2. Wypełni szybko i dokładnie dwa polecenia (np. za telefonuje, dokona zakupu). Wykonuje zawsze prace zadane na zbiórkach.
3. Zdobył jedną z trzech wymienionych sprawności — „sobieradka”, „majsterklepki”, „porządnickiego” — oraz dwie inne, dowolne.
4. Szybko ubiera się i rozbiera, ma zawsze czyste, obcięte paznokcie, czyste zęby, wyczyszczone buty i przyszyte guziki.
5. Pomaga w gospodarstwie domowym, opiekuje się jakimś zwierzęciem. Zna najciekawsze miejsca w swojej okolicy, opowie o najciekawszych ludziach swego miasta lub wsi.
6. Umie bawić się w 5 gier rzutnych, 5 gier bieżnych, 5 gier skocznych; podbija „zośkę”. Umie pływać: zdobył sprawność „żabki”. Tańczy 5 piosół i śpiewa 5 piosenek.
7. Pomyślnie odbędzie próby:
 - a) „szperacza” (np. znajdzie ukryty zegarek, ołówek, cebulę),
 - b) „mistrza igielki” (np. przyszyje guzik, zaceruje dziurę w skarpetce),
 - c) „sprawnych rąk” (np. wykona jakiś model lub zabawkę działającą).

Dla dziewcząt

Gwiazdkę „zucha-sprawnego” może otrzymać dziewczynka, która conajmniej 9 miesięcy jest „zuchem-ochoczym”, w szkole, w domu i na zbiórkach, **nikomu nie sprawia kłopotu, nie kłóci się, nie skarży, nie obraża** oraz:

1. Zna musztrę zuchową i zwyczaje drużyny. Nie trzeba jej rozkazu dwa razy powtarzać.
2. Wypełni szybko i dokładnie dwa polecenia (np. za telefonuje, dokona zakupu). Wykonuje zawsze prace zadane na zbiórkach.
3. Zdobyła jedną z wymienionych sprawności „sobieradka”, „porządnickiej”, „majsterklepki” — oraz dwie inne, dowolne.
4. Szybko ubiera się i rozbiera, ma zawsze czyste i obcięte paznokcie, czyste zęby, wyczyszczone buty i przyszyte guziki.

5. Chętnie pomaga w gospodarstwie domowym, opiekuje się jakimś zwierzęciem lub hoduje rośliny. Zna najciekawsze miejsca w swojej okolicy, opowie o najciekawszych ludziach swego miasta lub wsi.
6. Umie się bawić w 5 gier rzutnych, 5 gier bieżnych, 5 gier skocznych, skacze przez skakankę. Umie pływać, zdobyła sprawność „żabki”. Tańczy 5 piasów i śpiewa 5 piosenek. Brała udział w ozdobienu izby drużyny lub klasy.
7. Pomyślnie odbędzie próby:
 - a) „szperacza” (np. znajdzie ukryty zegarek, ołówek, cebulę),
 - b) „sprytnej igielki” (np. wykonana prosty haft, uszyje ubranie dla lalki),
 - c) „sprawnych rąk” (np. wykona jakiś model lub zabawkę działającą).

„ZUCH—GOSPODARZ”

III gwiazdka

Dla chłopców

Gwiazdkę „zucha-gospodarza” może otrzymać chłopiec, który co najmniej 9 miesięcy jest „zuchem-sprawnym”, w szkole, w domu, na ulicy i na zbiórkach zachowuje się jak prawdziwy gospodarz, nie kłóci się, nie przezywa nikogo, wykazuje się uczynnością oraz:

1. Wykona jakąś pożyteczną pracę dla swojej drużyny, narysuje lub opíše w „Księdze Drużyny” jakieś ciekawe wydarzenie z życia zuchów.
2. Zdobył jedną z wymienionych sprawności — „wszędobylskiego”, „kuchcika”, „ptasiego opiekuna” lub „leśnika” — oraz dwie inne, dowolne.
3. Dbą o czystość głowy oraz o porządek i czystość w swoim otoczeniu. Umie się ubrać na wycieczkę, wie co należy zrobić, gdy przemoknie.
4. Oszczędnie gospodaruje swoimi rzeczami — zeszytami, książkami, odzieżą, pieniędzmi. Dbą o sprzęty szkolne i „gospodarstwo” drużyny.
5. Wraz z drużyną przygotował podarki dla młodszych dzieci lub organizował dla nich jakąś zabawę. Zaprowadzi do najciekawszych miejsc w swojej okolicy i opowie o nich.
6. Umie grać w trzy spośród następujących gier: cztery ognie, palant prosty, wybijanka, klipa, serso, chodzi na szczudłach. Dobrze pływa; zdobył sprawność „szczupaka”. Śpiewa „Wesół i śmiały”, „Na-

sze drużyny zuchowe”, piosenkę swojej drużyny i piosenkę ludową, najlepiej ze swego regionu.

7. Pomyślnie odbędzie próby:

- a) „pierwszej pomocy” (np. zatamuje krew z nosa),
- b) „strażnika ognia” (np. znajdzie miejsce na ognisko, zgaasi mały ogień),
- c) „zbieracza” (np. przedstawi kolekcję zebranych przez siebie przedmiotów i opowie o niej).

Dla dziewcząt

Gwiazdkę „zucha-gospodarza” może otrzymać dziewczynka, która 9 miesięcy jest „zuchem-sprawnym”, w szkole, w domu, na ulicy i na zbiórkach zachowuje się jak prawdziwy gospodarz, wykazuje się uczynnością oraz:

1. Wykona jakąś pożyteczną pracę dla swojej drużyny, narysuje lub opíše w „Księdze Drużyny” jakieś wydarzenie z życia zuchów.
2. Zdobyła jedną z wymienionych sprawności — „gosposi”, „dobrej siostrzyczki”, „ptasiego opiekuna” lub „przyjaciela lasu” oraz dwie inne, dowolne.
3. Dbą o czystość głowy oraz o porządek i czystość w swoim otoczeniu. Umie się ubrać na wycieczkę. Wie co należy zrobić gdy przemoknie.
4. Oszczędnie gospodaruje swoimi rzeczami — zeszytami, książkami, odzieżą, pieniędzmi. Dbą o sprzęty szkolne i „gospodarstwo” drużyny.
5. Opiekuje się młodszymi dziećmi, ew. swoim bratkiem lub siostrzyczką. Zaprowadzi do najciekawszych miejsc w swojej okolicy i opowie o nich.
6. Umie grać w trzy spośród następujących gier: serso, klasy, dwa ognie, palant prosty, skacze przez długi sznur. Dobrze pływa, zdobyła sprawność „szczupaka”, „śpiewa „Wesół i śmiały”, „Nasze drużyny zuchowe”, piosenkę swojej drużyny i piosenkę ludową, najlepiej ze swego regionu. Wykona jakiś przedmiot ozdobny (np. wycinankę, serwetkę).
7. Pomyślnie odbędzie próby:
 - a) „pierwszej pomocy” (np. zatamuje krew z nosa),
 - b) „strażniczki ognia” (np. znajdzie miejsce na ognisko, zgasi mały ogień),
 - c) „przyjacielskiej przysługi” (np. wraz z drużyną lub szóstką brała udział w wyświadczeniu komuś potajemnie pożytecznej przysługi).

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 15/57, pkt 1.1.d. z dnia 25 czerwca 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

A4-IV/57 INSTRUKCJA O „KSIĘDZE DRUŻYNY”, KSIĄŻCE PRACY DRUŻYNOWEGO ZUCHÓW I INNYCH DOKUMENTACH OBOWIĄZUJĄCYCH W DRUŻYNIE ZUCHÓW

1. „Księga Drużyny”

1.1. „Księga Drużyny” jest obrzędowym atrybutem. Przechowywana jest z szacunkiem: zapisy do niej mają charakter uroczysty.

1.2. „Księga Drużyny” jest kroniką zuchowych przeżyć, prowadzoną wspólnie przez zuchów i drużynowego.

1.3. W „Księdze Drużyny” winny się znaleźć między innymi następujące zapisy:

- akt erekcyjny drużyny, spisany na założycielskiej zbiorce,
- spis zuchów należących do drużyny (wpisu dokonuje się w dniu przyjęcia w sposób obrzędowy),
- akty nadania zuchom sprawności i gwiazdek,
- kronikarskie zapisy i rysunki, opowiadające o wszystkich ciekawych wydarzeniach w drużynie i przeżyciach zuchów.

1.4. Wyróżnienie wpisane do „Księgi Drużyny” jest najwyższą nagrodą. Napomnienie wpisane do „Księgi Drużyny” jest największą karą.

1.5. Formę prowadzenia księgi, jak również formę zapisów ustnych ustala drużynowy wspólnie z zuchami.

1.6. Założenie księgi ma charakter uroczystego aktu.

2. Książka pracy drużynowego

2.1. Książka pracy drużynowego jest podstawowym organizacyjno-administracyjnym dokumentem, prowadzonym w drużynie zuchów.

2.2. Na stronie tytułowej książki pracy drużynowego zapisana jest pełna nazwa drużyny oraz nazwa hufca chorągwi, do której drużyna należy.

2.3. Książka pracy drużynowego zawiera następujące rozdziały:

- „Drużynowy, przyboczni, opiekun” — dane osobowe;
- „Nasza drużyna” — ewidencja zuchów;
- „Szóstki i szóstkowi” — wykazy szóstek;
- „Nasze zamierzenia” — roczny plan pracy;
- „Zdobywamy sprawności” — plany cykliów sprawnościowych, uwagi o wykonaniu, wykazy zuchów, które zdobyły sprawność;
- „Na dobre zbiórki przychodzą wszyscy” — lista obecności na zbiórkach, plany zbiórek, opisy przeprowadzonych zbiórek;
- „Nasza skrzynka” — dziennik podawczy;
- „Ziarnko do ziarnka” — lista składek, książka kasowa;
- „Nasze gospodarstwo” — księga inwentarzowa;
- „Jak nas widzą” — uwagi instruktorów.

2.4. Za prowadzenie na bieżąco książki pracy odpowiedzialny jest drużynowy. Jeśli drużynowy jest niepełnoletni, odpowiedzialny jest również opiekun.

2.5. Drużynowy może zlecić przybocznemu prowadzenie zapisów w książce.

2.6. Książka przechowywana jest w izbie drużyny, u drużynowego lub u kierownika szkoły (instytucji).

2.7. Po wypełnieniu książki pracy drużynowego przechowywana jest w archiwum drużyny lub hufca.

2.8. Książka pracy drużynowego wydawana jest przez Główną Kwaterę Harcerstwa i rozprowadzana organizacyjnie.

3. Inne dokumenty administracyjne

3.1. Poza książką pracy drużynowego drużyna prowadzi:

- teczkę dowodów kasowych,
- kwitariusz przychodowy ostemplowany przez komendę hufca,
- teczkę korespondencji,
- teczkę rozkazów komendy hufca i władz wyższych.

3.2. W teczce dowodów kasowych przechowuje się kwity przychodowe oraz rachunki na wszystkie wydatki dokonane przez drużynę.

3.3. Szczegóły prowadzenia dokumentacji wpływów i wydatków reguluje instrukcja G1-IV/57 Instrukcja o działalności finansowo-gospodarczej drużyny harcerskiej (załącznik do pkt 1.1.a. Rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L.11/57 z dnia 26 IV 1957 r.).

3.4. W teczce korespondencji przechowuje się zezwolenia rodziców zuchów na wstąpienie do drużyny, pisma otrzymywane od władz harcerskich i innych instytucji oraz odpisy pism wysyłanych.

3.5. W teczce rozkazów przechowuje się oddzielnie rozkazy komendy hufca, komendy chorągwi i Głównej Kwatery Harcerstwa.

3.6. Wszystkie teczki, podobnie jak książkę pracy drużyny, przechowuje się w izbie drużyny, u drużynowego lub u kierownika szkoły (instytucji).

3.7. Teczka dowodów rozchodowych i kwitariusz przychodowy zamykane są corocznie i następnie przechowywane w archiwum drużyny lub komendy hufca. Pozostałe teczki mogą być dokumentami prowadzonymi przez kilka lat.

4. Legitymacja zucha

4.1. Dowodem przynależności do drużyny jest „Legitymacja Zucha”.

4.2. Legitymację otrzymuje zuch w dniu przyjęcia do drużyny.

4.3. Legitymację wydaje drużynowy. On również jest jedynie uprawniony do dokonywania w niej zapisów.

4.4. W legitymacji wpisuje się datę przyjęcia do drużyny, daty i nazwy zdobytych gwiazdek i sprawności oraz udział w koloniach zuchowych. Wpisów dotyczących sprawności oraz kolonii dokonuje się przez wklejanie specjalnych znaczków.

4.5. Legitymacja uprawnia zucha do noszenia munduru i oznak zuchowych.

4.6. W razie zagubienia legitymacji zuch obowiązany jest niezwłocznie zgłosić ten fakt drużynowemu. Drużynowy ma prawo wstrzymać na pewien okres wydanie nowej legitymacji.

4.7. Zuch wstępujący do drużyny harcerskiej zatrzymuje legitymację na pamiątkę.

4.8. „Legitymacje zucha” wydawane są wyłącznie przez Główną Kwaterę Harcerstwa, rozprowadzane drogą organizacyjną.

4.9. Koszty legitymacji pokrywa drużyna lub koło przyjaciół harcerstwa.

5. Przepisy końcowe

5.1. Dokumentacja prowadzona w drużynie zuchów może być kontrolowana przez władze harcerskie wszystkich szczebli, przez władze państwowe oraz przez społeczne organa kontroli. Inne osoby nie mają prawa kontrolować dokumentów organizacyjnych ani wpisywać do nich uwag.

5.2. W razie rozwiązania drużyny wszystkie dokumenty przekazywane są do komendy hufca.

5.3. Jeśli wszystkich zuchów przekazuje się jednocześnie do drużyny harcerskiej a drużyna przyjmując nowych zuchów zachowuje ciągłość pracy (np. w nazwie, tradycyjnych zwyczajach) — dokumenty zatrzymuje się w drużynie.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 19 lipca 1957 roku

ROZKAZ NADZWYCZAJNY L. 16/57

Trzydzieści lat temu został ogłoszony dokument, który otworzył nowy okres w historii Polski. 22 lipca 1944 roku wydano Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, manifest walki o sprawiedliwość społeczną, o lepsze, szczęśliwsze życie dla wszystkich ludzi w Polsce.

DRUHNY I DRUHOWIE!

Gdy 22 lipca — w rocznicę manifestu — zapłoną w całej Polsce świąteczne ogniska harcerskie, postawcie sobie pytanie: jak w naszych codziennych zajęciach realizujemy to, do czego zobowiązaliśmy się przyrzekając całym życiem pełnić służbę Polsce Ludowej, walczyć o prawdę i sprawiedliwość społeczną.

HARCERKI I HARCERZE!

Jest nas milion. Pomyślcie, jaka to siła! Na naszą harcerską służbę czeka cały kraj. Oddajmy naszej Ojczyźnie gorące serca i sprawne ręce. Rozkaz przeczytać na apelach drużyn obozowych i kolonijnych.

C z u w a j !

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

SŁUCHAJCIE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!

Tu mówi

SP-5 ZHP

Harcerska Radiostacja SP-5 ZHP pracuje w paśmie 42 mtr
Nadaje swój program codziennie o godzinie: 7,15; 15,15 i 19,15

SŁUCHAJCIE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!**CZYTAJCIE PRASĘ HARCERSKĄ!****» D R U Ż Y N A «**

Dwutygodnik dla instruktorów harcerskich

» N A P R Z E Ł A J «

Harcerski tygodnik ilustrowany

» Ś W I A T M Ł O D Y C H «

Gazeta dla czytelników do lat 15

wychodzi dwa razy w tygodniu

Hufce i chorągwie mogą organizować kolportaż pism harcerskich, dokonując przedpłaty do 10-go każdego miesiąca w placówkach PPK „Ruch”. Każda placówka pocztowa i listonosze wiejscy przyjmują także przedpłatę na prenumeratę.

Cena pojedynczego numeru wynosi:

„Drużyny”	. . .	2,00 zł
„Na Przełaj”	. . .	1,50 zł
„Świata Młodych”	. . .	0,30 zł

CENTRALNA SKŁADNICA HARCERSKA

SPOŁDZIELNIA

WARSZAWA, UL. KONOPNICKIEJ NR. 6 TEL. 211469 wew. 7

CSH w Warszawie przy ul. Konopnickiej 6 – tel. bezpośredni 21-30-96

Harcerki i Harcerze!

**We wszystkich terenowych oddziałach
Centralnej Składnicy Harcerskiej
możecie nabyć następujące wydawnictwa:**

W. Szczygieł — Jak prowadzić zastęp harcerski	7 zł
W. Szczygieł — Jak prowadzić drużynę harcerską	8 zł
Sprawności harcerskie	2 zł
Parzyński — Obóz harcerski	12,50 zł
Opr. zesp. — Jedziemy na obóz	5 zł
Z. Dąbrowski — Technika na wycieczkach i obozach	5 zł
Opr. zesp. — Szkolny informator wycieczkowy	12,90 zł
J. Łapińska — Harcerka na zwiadach	5,80 zł
B. Panas — Harcerz w służbie zdrowia	10 zł
Książka kasowa drużyny	4,80 zł
Obozowa książka pracy	16 zł
Książka inwentarzowa	6 zł

w przygotowaniu :

A. Kamiński — Książka wodza zuchów	J. Dąbrowski — Harce zimowe w polu
J. Majka — Początki pracy w drużynie zuchów	J. Bugajski — Zimowiska
W. Skimira — Zuchowe majsterki	W. Szyryński — Ambulans harcerski
I. Zgrychowa — Majsterklepka	L. Dmytrowski — Zuch Wopista
J. i St. Dąbrowscy — Gry i zabawy harcerskie	S. Dąbrowski — Krąg instruktorów im. Bema
A. Dziewanowska, K. Kalman, Z. Zakrzewska — Gry i ćwiczenia harcerskie	A. Wasilewski — Pod totemem słońca
J. Jasiński — Gry i ćwiczenia terenowe	J. i St. Dąbrowscy — Jeden trudny rok
Z. Wyrobek — Harcerz w polu	E. Herzdorf — Wychowanie estetyczne
S. Gawkowski — Szkice polowe harcerza	J. Wardas — Zdobnictwo
B. Chlebowicz — Ćwiczenia przyrodnicze zuchów	Opr. zesp. — Harcerski teatrzyk kukielkowy
Z. Wilska — Zajęcia przyrodnicze w drużynie	H. Wojnarska — Harcerze chronią zabytki kultury i przyrody
R. Zawisłański — Będę lucznikiem	Maruszewski — Wiersze satyryczne
O. Zawrocki — Gimnastyka zuchowa	J. Dargiel — Śpiewnik harcerski
A. Kalinowski — Wycieczki, atletyka i gry terenowe	L. Dmytrowski — Śpiewy i piosenki zuchów
W. Szyryński — Wycieczki harcerskie	Opr. Cz. Krych — Nasz śpiew (śpiewnik harcerski)
Rządca i Stykowski — Idziemy na wycieczkę	J. Dargiel — W kręgu festiwalowych ognisk (śpie- nik)
Opr. zesp. — Nie jedziemy na obóz	

GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA I CENTRALA SUROWCÓW WTÓRNYCH

OGŁASZAJĄ

KONKURS
dla drużyn harcerskich

biorących udział

— **w zbiorce makulatury oraz tłuczki szklanej** —
w okresie od 1 września do 30 listopada 1957 roku.

Do wzięcia udziału w konkursie uprawnia sprzedanie w punkcie skupu
100 kg makulatury i 100 kg tłuczki szklanej.

Wśród nagród ogólnej wartości 200 000 zł można wygrać:

*projektory filmowe**n a m i o t y**k a j a k i**m a g n e t o f o n y**radiowe odbiorniki turystyczne*

Szczegóły — w Biuletynie Głównej Kwatery Harcerstwa i w prasie
harcerskiej.